

primorski

dnevnik

Podatna plačana v gotovini.
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 167 (11.583)

Trst, torek, 19. julija 1959

P.P. 126
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIZ

559
1723

8554 A

Zaskrbljenost zaradi ponovnega odpiranja nerešenega problema

ZEMLJEMERCI BODO DANES SPET V ROVTAH RAZLAŠČENCI PA ŠE VEDNO BREZ JAMSTEV

Konzorcij «Naša zemlja» in Kmečka zveza pozvali demokratično javnost
k prisotnosti v Rovtah v znak solidarnosti z razlaščenci

Jamstva za prihodnost

DUŠAN KALC

V nedeljo se je v Trebbah zbralo okrog 250 godbenikov, ki so s slavnostnim nastopom proslavili 70. obletnico ustanovitve trebenske godbe na pihala «Viktor Parma». Zbralo se je tudi veliko poslušalcev, tako da je bilo nedeljsko slavo res pomemben praznik. Poleg golih dejstev, o katerih poročamo na četrti strani, velja napisati ob tem kulturnem dogodku tudi nekaj misli.

Predvsem misel o pomenu praznika, ki ni samo v tem, da zagotovi množici prijeten užitek, kar je nedeljski praznik nedvomno izpolnil, temveč da ji razgrne v širino neko novo dimenzijo skupinskega umetniškega izražanja, ki ima sicer pri nas bogato tradicijo in globoke korenine, ki pa potrebuje stalna preverjanja in potrjena o svoji kulturni vrednosti in sporočilni moči, da se lahko naprej oplaja, obnavlja in umetniško krepi. Morda je nedeljski praznik v Trebbah v tem uspel, gotovo pa je, da v ljudeh ni pustil občutka indiferentnosti.

In to iz več razlogov. Prvič zaradi same slikovitosti prireditve. Mimohod šestih godb skozi vas, mogočen skupen nastop in nato koncert vsake godbe posebej pritegnejo in pustijo sledove v ljudskem spominu. Drugič zaradi revijskega (poleg jubilejnega praznovanja) značaja prireditve, kar je omogočilo razne primerjave. In sicer, ne toliko primerjave med eno godbo in drugo, kot primerjave med isto godbo danes in v preteklosti. Iz teh primerjav izhaja, da so se vse godbe številčno okrepile in znatno pomladile. Njihove vrste so ojačile mladi godbeniki, ki so šli v teh letih skozi glasbeno šolo. Od tod torej dodatno spoznanje, da se glasbeno razvijamo in da je v mladem kadru, ki prihaja na plan, jamstvo za nadaljnje izboljšanje glasbene kvalitete.

Godbe so skratka tudi kvalitetno vidno napredovale. Zamejska godbena dejavnost je v tem pogledu nedvomno na dobri poti. Sedaj je treba naprej. Toda skrajno nespametno bi bilo, če bi ji naše glasbeno - kulturne organizacije ne posvetile v prihodnje vse tiste pozornosti, ki ji gre in ki je doslej žal ni bilo (ter je še vedno ni) v zadostni meri.

Mimo nedvomnega kulturnega uspeha trebenske manifestacije pa še misel o organizacijskem duhu, ki spremlja takšne prireditve. Spet smo ob jubilejnem prazniku neke vaše skupine videli zbrano vso vas v skupnem naporu, da bi vse potekalo čim boljše in prijetneje. V tem enotnem in kompaktnem odzivu se zrcali širši družbenokulturni in politični pomen trebenske pobude, ki resnično dokazuje, da ni sama sebi namen, da ni proslavljanje zgodovinskega dogodka zaradi proslavljanja, temveč dejanska preizkušnja današnje stopnje organiziranosti po sledovih zmognosti organiziranega nastopanja v preporodniških letih, še zlasti pa v dramatičnih in junaških letih protifašističnega odpora. Osvobodilne fronte in narodnoosvobodilne borbe, ki ostajajo osnovni kašipot današnjim generacijam. Trebenci so se še enkrat v tem pogledu odlično izkazali. S tem so tudi dokazali, da brez takšnega pristopa, tudi v kulturnih zadevah, bi ne bilo tako odločnega odziva, kakršnega so pokazali naši ljudje ob nedavnih neofašističnih izbruhih.

V vsem tem so tudi jamstva za prihodnost.

OBSIRNO POROČILO O 70-LETNICI
TREBENSKE GODBE NA 4. STRANI

Prva seja deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Turello (KD) novi predsednik V predsedstvu nobenega Slovenca - Pomik k centrizmu

TRST — Včeraj se je prvič sestel novoizvoljeni svet Furlanije - Juljske krajine, ki je formalno-pravno izvolil videmskega demokristjana Turella za predsednika skupščine.

Deželni svetovalci, v tej peti zakonodajni dobi jih je 62, so izvolili še dva podpredsednika in štiri tajnike. Za podpredsednika sta bila izvoljena socialist Ermano in komunist Tonel, za tajnike predsedstva pa predstavnik Furlanskega gibanja D'Agostini, krščanska demokrata Vignini in Persello ter svetovalec Liste za Trst Giuricin. V tako zastavljenem predsedstvu pa ni nobenega slovenskega predstavnika, medtem ko je bil v prejšnji zakonodajni dobi eden izmed tajnikov komunistični svetovalec Boris Iskra.

Pa tudi sicer predstavlja izvolitev novega predsedstva deželnega sveta dokajšen korak nazaj k centrizmu, saj je v predsedstvu komunistična partija mnogo šibkeje zastopana kot doslej — imela je namreč predsednika, eno od tajniških mest pa je prejel listar Giuricin, kar je, glede na volilni neuspeh liste, res nenavadno.

VEČ NA 4. STRANI

Zaradi ugovorov Malte

Slovesen sklep KEVS bržkone šele septembra

MADRID — Perspektiva hitrega zaključka madridske konferenca o evropski varnosti in sodelovanju se ne zdi več tako gotova, kot je kazalo v preteklih dneh. Čedalje bolj se utrjuje mnenje, da bo sklepna slovesnost, ob prisotnosti zunanjih ministrov vseh 35 udeležencev, odložena po avgustu in nekateri opazovalci že govorijo o možnih datumih: od 6. ali 7. do 9. septembra.

Kot je znano so o «madridski listini», ki so ji dali osnovo predlogi nevrščenih in nevtralnih držav, izrekli soglasje po vztrajnih prigovarjanjih vseh, zlasti še gostujoče Španije, na obe velesili, zastopniki 34 držav zahodne in vzhodne Evrope ter ZDA in Kanade (Albanija je ostala za svojim izpolnjenim obzidjem in se konference ni udeležila). Samo mala Malta ni bila povsem zadovoljna z besedilom, ki je bilo seveda plod kompromisa, in je izrazila rezervno.

Zato je vladalo veliko pričakovanje

za odgovor njene delegacije po posvetovanju z vlado. Toda na včerajšnji plenarni seji je malteški zastopnik Evarist Saliba potrdil ugovore nekaterim delom listine, kar onemogoča potrebno soglasje vseh udeležencev. Tak zastoj naravno skrbi najbolj vnete zagovornike in prave tvorce dogovora, nevrščene in nevtralne države ter Španijo, ki bodo v naslednjih dneh sprožile diplomatsko ofenzivo, da bi prepričale Malto, da umakne rezervno.

V ta namen bodo baje zaprosili za posredovanje predsednika socialistične internacionale Willyja Brandta ali bivšega avstrijskega kanclerja Bruna Kreiskega pri maltetškem premieru Domu Mintoffu, ki je prav tako socialist, da prižge zeleno luč vsemu navkljub pomembnemu sporazumu med Vzhodom in Zahodom, ki je terjtel skoraj 2 leti dela in 157 zasedanj v Madridu.

Zasedanje CK KPI

Berlinguer: KPI ostaja v opoziciji

Vsodržavni svet KD

De Mita: Osnova je naš program

NA 2. STRANI

Nova Gorica
se pripravlja

Osrednja manifestacija v počastitev letošnjih pomembnih obletnic, dogodkov iz narodnoosvobodilnega boja, bo v Novi Gorici v nedeljo, 11. septembra. Pričakujejo, da se bo manifestacije udeležilo okrog 60 tisoč ljudi, od tega okrog 10 tisoč nekdanjih borcev in aktivistov. V soboto, 10. septembra, bodo na Trnovem odkrili obnovljeno grobnico padlih borcev

VEČ NA 8. STRANI

Presenečenje v Sofiji

SOFIJA — Gabriella Trevisin je včeraj odločno demantirala, da bi bil njen prijatelj Paolo Farsetti vohunil v korist pakta NATO. «Obtožila sem ga, ker so me k temu prisilili sodniki, tudi s pomočjo uspavalnih sredstev» (pa so bila res samo uspavalna sredstva?), je včeraj izjavila pred vrhovnim bolgarskim sodiščem, kjer je potekala prizivna razprava. Tudi Farsetti je bil zelo odločen, ko je dejal, da ni storil nič hudega in mu ni jasno, na čigav oltar mora žrtvovati deset let svojega življenja. Razsodba bo znana čez 15 dni. Medtem pa bolgarske oblasti vsaj navidezno sodelujejo z italijanskimi preiskovalci, ki ugotavljajo ozadje vpletenosti bolgara Antonova v atentat na papeža Janeza Pavla II.

VEČ NA 3. STRANI

Emanuela Orlandi je še živa

RIM — Emanuela Orlandi je še živa in hipoteza o teroristih, ki bi hoteli dekle zamenjati za atentatorja na papeža Alija Agco, morda le ni iz trte izvit. To bi se dalo sklepati iz novega sporočila ugrabiteljev, kateremu je bil tudi priložen magnetofonski trak s posnetkom Emanuelinega glasu. Posnetek je dramatičen, saj iz njega izhaja veliko trpljenje mlade ugrabljenke. Ugrabitelji so tudi sporočili, da je sedaj njihov edini pogovornik Vatikan in so zahtevali pogovor s kardinalom Casarolijem. Ta pogovor je Vatikan tudi omogočil, saj so namestili posebno telefonsko linijo, pri kateri bo danes dopoldne Casaroli čakal na poziv ugrabiteljev. Kot je znano, bo ultimat za izpustitev Agce na svobodo potekel jutri.

VEČ NA 2. STRANI

V Neaplju jeseni občinske volitve

NEAPELJ — Občinski svet je včeraj zavrnil, z 41 glasovi proti 37, proračun levičarske uprave, ki je vodila občino skoraj 8 let. Za proračun so glasovali svetovalci KPI, PSI in PSDI, proti pa KD, MSI, PRI in PLI. Zato bosta župan Valenzi in odborniki odstopili, proračun bo z morebitnimi popravki odobril prefekturni komisar, nakar bo predsednik republike imenoval vladnega komisarja, ki bo vodil posle do predčasnih občinskih volitev, ki bodo zelo verjetno v začetku jeseni.

Padec izvoljene uprave je povzročila KD, ki je umaknila posredno podporo, ki jo je v vseh letih dajala levičarski manjšinski upravi

Poseg sindikata v «jeklarsko vojno» z EGS

RIM — «Jeklarska vojna» med Italijo in EGS se nadaljuje v pričakovanoju sklopov, ki jih bodo sprejeli 25. t.m. industrijski ministri deseterice v Bruslju. Včeraj sta precej popustljivo stališče vlade razlagala komisarjem EGS v belgijski prestolnici ministra De Michelis in Pandolfi, mnogo odločneje proti nameravanemu zmanjšanju proizvodnje za 6 milijonov ton so pa nastopili sindikati.

Skupščina delegatov kovinarjev je namreč sklenila prirediti 22. t.m. protestno manifestacijo v Bruslju, nato pa 10. septembra v Rimu. V nasprotju z zahtevami EGS, ki bi povečale brezposelnost na 25.000 enot, predlaga FLM načrt za železarstvo na osnovi usklajevanja med državnimi in zasebnimi podjetji, zamrznevanje njihovih zadolženosti, poenotenje pristojnosti v eno samo ministrstvo, preobrazbo komercializacije in zagon gradbeništva.

V četrtek odločitev o pogodbi kovinarjev

RIM — Odločitev, ali bo lahko pogodba kovinarjev, ki se zanjo borijo že poldrugo leto, sklenjena še pred koncem meseca, bo prišla v četrtek. Rok je postavil minister za delo Scotti s svojim zadnjim kompromisnim predlogom, zaradi česar bo združenje industrijcev Federmeccanica odločalo jutri v svojem vodstvu, sindikat kovinarjev FLM pa bo sprejel svoje sklepe popjutrišnjem na zasedanju glavnega sveta, najširšega enotnega organa.

Kot je znano, so v FLM še različna stališča do Scottijevega predloga med komponentami CGIL in UIL, ki so mu bolj naklonjene, in CISL, ki je bolj nepopustljiva glede dejanskega skrajšanja delovnega časa za 40 ur letno, kar je od začetka najspornejša točka. Scotti namreč zagovarja dosledno uresničevanje splošnega sporazuma o ceni dela iz 22. januarja (pri čemer opominja delodajalce na ugodnosti glede socialnih dajatev, ki zapadejo oktobra), a dopušča, da bi del skrajšanega urnika nadomestili z denarjem. Vsekakor prevladuje mnenje, da bo v četrtek FLM ohranila enotnost.

Predstavniki dežele Veneto v Ljubljani

LJUBLJANA — Včeraj sta bila na delovnem obisku v SR Sloveniji član deželne odbora italijanske dežele Veneto Pietro Fabris in funkcionar Giorgio Dominese. Pogovarjala sta se s predsednikom republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernejem Janom, z Julko Zibert, predsednico republiškega komiteja za promet in zveze, z Bogomilo Mitič, predsednico republiškega komiteja za turizem in gostinstvo in s predstavniki gospodarske zbornice Slovenije.

Obpravnavali so predvsem sodelovanje na področju gospodarstva, sodelovanje severnojadranskih luk, sodelovanje na področju turizma, zdravstva, kulture in znanosti. V razgovorih so poseben poudarek namenili tudi sodelovanju SR Slovenije z deželo Veneto v okviru delovne skupnosti Alpe - Jadran.

V Rimu zasedanji osrednjih organov dveh največjih italijanskih strank

KPI ne bo podpirala petstrankarske vlade

RIM — KPI bo ostala v opoziciji, če bo ponovno prišlo do sestave petstrankarske vlade. Volivci so to koalicio 26. junija zavrili, predvsem zato, ker so zavrili KD, ki je bila jedro tega zavezništva. Tudi možnost, da bi bil socialist predsednik vlade, ne zadostuje za spremembo mnenja. KPI bo dosledno zvesta stališčem svoje volilne kampanje, potrjuje svojo linijo, demokratično alternativo, in pripravlja program boja in mobilizacije za prihodnje mesece in morda leta.

To so, v skopih besedah, stališča, ki jih je iznesel Enrico Berlinguer na zasedanju CK KPI, ki se je začelo včeraj. «Kar se nas tiče, moramo vztrajati pri cilju, ki ga predstavlja demokratična alternativa, delati moramo na tem, da bi v čim krajšem času dozoreli pogoji za preobrat.» Tako se glasi eden najpomembnejših stavkov Berlinguerjevega poročila, ki je bilo zelo jasno, tudi kar zadeva notranje odnose v stranki. Napolitano, ki je dejal, da «načelno KPI ne more nasprotovati Craxijevemu predsedstvu», je Berlinguer odgovoril, da partija ne sme nasedati malim igram tekoče politike in da ne more pristajati na «packane in iluzorne» vladne rešitve, kajti to bi dejansko pomenilo le nazadovanje celotnega političnega stanja.

Ali obstaja nevarnost, da bi ta odločna doslednost pomenila, da partija ostaja brezbrizna pred problemi? Tudi na to vprašanje, ki se v KPI pogosto pojavlja, je Berlinguer odgovoril: «Nima smisla, da predlagamo, kajti kakršnikoli so naši predlogi sedaj ni možnost, da bi jih drugi resno jemali v pretres. Ne smemo izključiti, da bi bili v kratkem dani pogoji za našo politično pobudo, sedaj pa teh pogojev ni.» Skratka,

Enrico Berlinguer

KPI ostaja v opoziciji in sedaj posveča pozornost nekaterim pomembnim vprašanjem, kot so obnove delovnih pogodb, jeklarska kriza, problem hiše in predsem boj proti namestitvi jedrskih raket v Comisu.

Popoldne se je začela razprava, v katero je posegel tudi Giorgio Napolitano, vendar besedila njegovega pogoja niso še izročili novinarjem. Zanj vlada veliko zanimanje, saj je Napolitano zagovornik mehkejših linij do socialistov.

R. G.

□ VILLA SAN GIOVANNI — Demokrat Antonio Sbatfafi je bil izvoljen za župana občine Campo Calabro. Načeljuje odbor, ki ga sestavljajo komunisti in demokrati. Na zadnjih volitvah sta namreč KPI in KD predstavila skupno listo, ki je prejela več glasov kot druga lista, ki so jo sestavljali socialisti in neodvisni.

KD: Craxijeva vlada a z našim programom

Ciriaco De Mita

RIM — Ko je včeraj popoldne odprl vsedržavni svet KD, tajnik De Mita ni odkrito omenil možnosti socialističnega predsedstva vlade, a je namenil razmerju med KD in PSI osnovni poglavlji dolgega uvoda. Predvsem smisel enakopravnosti med večinskimi strankami «ni v porazdelitvi deležev oblasti, ampak v skupni obvezi soočati se s sposobnostjo vodenja procesa za izhod iz krize, gre torej za odprto igro». Z enostavnimi besedami: gre za tekmovalno razmerje.

Zavezništvo med KD in PSI je treba na vsak način gledati znotraj bipolarne logike, oziroma ustvarjanja dveh nasprotnih taborov (z namigom, da se morajo socialisti odločiti za eno stran) in tudi vprašanje institucionalnih reform mora pospešiti tak bipolarizem, ki seveda ne pomeni, je dodal De Mita, dvostrankarstva. In še poziv Craxiju: dobro se je treba dogovoriti o tem, kaj je treba storiti, nakar je treba ob tem «jasnem in do-

ločenem programu» graditi «celotno in splošno» zavezništvo.

Tajnik KD je torej potrdil v celoti svoja stališča, češ da «volilni poraz otežuje naše delo, a ne spreminja perspektive». Lahko je bilo kaj napak, zlasti pri predstavljanju političnega predloga, toda linija je pravilna in je treba potrditi. Nobenega dvoma ali samokritike torej: v tem okviru bo morda Craxi lahko postal predsednik vlade, a je dobil jasno opozorilo.

Ko je De Mita ponovil, da s komunisti ni mogoče sestavljati vladnih večin, je posvetil velik del svojega poročila analizi jasnega «neuspeha» KD 26. junija. Za volilne izide je bil odločen, je dejal, protest proti sedanjemu političnemu sistemu, ki ga volivci istovetijo še vedno s KD. To da glasovi, ki jih je izgubila KD, niso usmerili k stvarni alternativni liniji. Zakaj torej padec? Volitve so prišle prehitro, «strogosti» niso zvrnili ljudski sloji, ampak celovite skupine, ni bilo složnega napora v dilne skupine KD in, nazadnje, tisk je sicer cenil demokratični program, a je ohranil nejevero do resnih namerov KD.

Razprava se bo začela danes popoldne in ni misliti na presenečenja. De Mita računa na podporo Andreottija in Bisaglie, medtem ko je Fanfani potisnil v kot. Edino opozicijo predstavlja torej Donat Cattin, in morda negotovi Forlani.

R. G.

□ RIM — Blagajna za Jug je podpisala dogovor z japonskimi bankama za dolgoročno posojilo več kot 60 milijard lir. S tem je na mednarodnih finančnih tržiščih pridobila vseh 280 milijard lir, ki jih potrebuje za odpravo krize v vodnih dobavah v Apuliji.

Merila je treba sprejeti čim prej

Kmalu enotno stališče o merilih stopnje razvitosti republik

BEOGRAD — O merilih in kazalcih za oceno stopnje razvitosti jugoslovanskih republik in pokrajin so še vedno različna mnenja, vendar te razlike, sodeč po včerajšnji skupni seji zveznih družbenih svetov za družbeno ureditev ter gospodarski razvoj in ekonomsko politiko niso več tolikšne, da ne bi v kratkem prišli do enotnega stališča. Večina udeležencev v včerajšnji razpravi je menila, da so predlagana merila solidna podlaga za dogovor, slišati pa je bilo tudi mnenja, da bi jih bilo treba dopolniti še z nekaterimi, da bi čimbolj realno lahko ocenili razvitost vsake republike in pokrajine ter pri tem upoštevali razlike v strukturi gospodarstva. Precej so enotna tudi mnenja o ukrepih za spodbujanje razvoja in trajanju prehodnega obdobja, medtem ko bodo ob meji, ki označuje izhod iz kroga nerazvitih, še govorili.

V dosedanjem delu mnogih komisij, ekonomskih institutov in zveznega zavoda za družbeno načrtovanje, so prišli do spoznanja, da so dvoje meril in trije kazalci dovolj za znanstveno oceno celotne razvitosti vsake družbenopolitične skupnosti. Menijo, da so razvitost proizvodnih sil in njihovi rezultati zanesljivo merilo, s katerim je mogoče ustrezno izraziti razpoložljive zmogljivosti republik in pokrajin. Tudi glede kazalcev, kot so nabavna vrednost osnovnih sredstev, zaposlenost na

tisoč delovno sposobnih prebivalcev, in družbeni proizvod celotnega gospodarstva na prebivalca, ni velikih razlik, razen da predlagajo dodatne, na primer število nezaposlenih ali neto reproduktivna sposobnost gospodarstva.

Vendar pa še ni enotnega stališča o tem, kdaj se končuje pot iz nerazvitosti. Po predlogu zveznega zavoda za družbeno načrtovanje naj bi bila ta meja, ki pomeni prehod v družbo razvitih, dve tretjini jugoslovanskega povprečja za vsa merila. Po mnenju mnogih je ta meja zelo ostra, ker je združeno delo v gospodarsko manj razvitih republikah in SAP Kosovo še nemočno, da bi z lastnimi močmi hitreje in uspešneje ujelo korak z razvitejšimi kraji države. Navedli so tudi več podatkov, s katerimi dokazujejo, da je kljub realnemu zmanjševanju razlik, raven razvitosti manj razvitih še razmeroma nizka, ne le v primerjavi z razvitimi, temveč tudi v primerjavi s povprečjem države.

To delo traja že več let. V resoluciji 12. kongresa ZKJ je zapisano, da je treba merila in kazalce sprejeti sredi tega leta. Ta rok je mimo in delo je treba končati, da bi bila merila podlaga za sestavo naslednjega srednjeročnega načrta. (dd)

Primer Emanuele Orlandi

Ugrabitelji zahtevajo stike s Casarolijem

RIM — V zelo poznih urah v nedeljo zvečer je neki neznanec (sodeč po glasu mlad) telefonsko uredništvu AN SA, da so ugrabitelji Emanuele Orlandi pustili na stopnišču v Ul. Darida magnetofonsko kaseto. Kronisti so seveda takoj šli na nakazano mesto, našli kaseto in jo potem izročili policiji.

Na strani «A» je posnetek, ki traja kake štiri minute. V določenem trenutku se sliši ženski glas in krič: «Ah, boli me, slabo mi je.» Sicer pa je zelo težko razbrati besede in smisel izjav mlade dozdnevne ugrabljenke. Med raznimi stavki so številni presledki, sliši se nehen šum ob vtisu, da je v sobi več ljudi. Sliši se tudi ropot, ki bi utegnil prihajati od kakega motorja.

Stric ugrabljenega dekleta je izjavil, da je ženski glas brez dvoma Emanuelin.

Daljši je posnetek sporočila ugrabiteljev. V tem primeru je govoril neki moški, ki je slabo izgovarjal italijanščino (baje dobro pozna priimek

Agca). Tudi na tem posnetku so številni presledki, vmes pa se sliši šuštenje listov.

Neznani poročevalec je v bistvu izjavil, da je za njih edini veljaven sogovornik Vatikan, in sicer kardinal Casaroli. Pravijo še, da je njihova zahteva neodvisna od izjav, ki jih je dal Agca (da hoče ostati v italijanskih zaporih). Šele potem, ko se bodo začela resna pogajanja, bodo ugrabitelji posredovali dokaze, da je Emanuele še živa. Kot je znano, bo ultimat ugrabiteljev potekel jutri.

Načelnik letnega oddelka rimske kvesture Luigi De Sena je potrdil politično naravo ugrabitve ter je izključil poskus izsiljevanja. Vendar pa policija vodi preiskavo v vseh smereh. Magnetofonski posnetek je sedaj v rokah pomočnika državnega pravdnika Margherite Gerunda. Skrbno ga bodo pregledali tudi strokovnjaki.

Prav sinoči pa so iz Vatikana sporočili, da so namestili posebno tele-

fonsko linijo, s klicno številko 6985 in da bo danes popoldne, od 10. do 11. ure kard. Casaroli čakal na poziv, sicer pa bo linija neprekinjeno vezana na avtomatsko centralo za morebitna drugačna sporočila.

□ RIM — Danes se bosta ponovno sestali poslanska zbornica in senat, ki bosta izvolili predsedstvi.

Obv. občini 23.6.83

Poletna razprodaja
DONAGGIO
od 12. julija
do 6. avgusta

Pogovor s predstavnikom KPC v Italiji Antoniom Silvo

«V Santiagu pravijo, da je Pinochet strt...»

V soboto se je udeležil manifestacije v znak solidarnosti s čilskim ljudstvom, ki jo je priredila v okviru pokrajinskega festivala komunističnega tiska KPI, predstavnik čilske KP v Italiji Antonio Silva. V daljšem razgovoru, ki ga bomo tu zaradi prostorne stiske zelo zgozili, nam je Silva z mirnim, a bojevitim tonom in zarknega pogleda povedal grozljive števke o političnem in gospodarskem propadu njegove ljubljene domovine.

«Po desetih letih Pinochetove diktature in fašizma je Čile na kolenuh. Imamo 20 tisoč milijonov dolga s tujino, inflacija je poskočila na 34%, 36 odst. je brezposelnih, 1800 delavcev zasluži le za vsakodnevni nakup kruha. Industrija je paralizirana. Potrebno bo 15 let, da vsaj delno obnovimo gospodarstvo v Čilu. Ko se bodo vrnili vsi izgnanci (teh je milijon in 200), ko bodo vsi ujetniki na prostosti, bo lažje.»

Vpr.: «Zadnji dogodki dajejo misliti, da je režim v globoki krizi, da je demokratični preokret, tako kot si izrazil tudi ti v svojem govoru, stvar prihodnjega dne.»

Odg.: «Smo optimisti. Vendar ne trumfalistično, pač pa z odgovornostjo. Vsa ta leta sta se komunistična partija in leviča ilegalno borili proti režimu in ustvarjali enotnost na vseh ravneh. Trenutek je sedaj napočil. Ne vem, če jutri ali pojutrišnjem, vendar kmalu. Tako vsaj upamo. Pinochetova diktatura je izolirala državo. Vse ugledne mednarodne organizacije so se izrekle proti njej. Po-

membno je, da sta pred kratkim to storila tudi EGS in zunanje ministrstvo ZDA. Kar pa je pomembno je enotnost znotraj naše države. Prvič v 10 letih so se protestu pridružile tudi krščanska demokracija, sredina in gospodarska desnica. Na svoji strani imamo tudi Cerkev, veliki premiki pa so tudi znotraj sodstva in oboroženih sil. V Santiagu pravijo, da je Pinochet hudo bolan, histeričen, strt. Zaveda se, da nima več kontrole niti nad vojaki.»

Vpr.: «Kaj se bo godilo 11. avgusta, ko je napovedan po vsej državi protestni dan?»

Odg.: «Mi komunisti smo za miren, a tudi radikalen preokret. Tistega dne se bo veliko stvari odločilo. Če bo protest zajel vso državo, od juga do severa, če se bodo ustavile vse industrije, lahko blokiramo državo. Če bodo vojaki reagirali s silo, se bo organizirano ljudstvo branilo. Ne pozabite, da pripravljamo in stopnjujemo dneve protesta že dolgo časa.»

Vpr.: «Govoril si tudi, čeprav previdno, o političnem vodstvu po propadu fašističnega režima.»

Odg.: «Vemo, da bi nekatere sile, ki so se vključile v boj šele sedaj, rade potem vladale in izolirale levičo. Zato mi komunisti predlagamo tako rešitev: sestavili naj bi vlado, v kateri naj bi bili predstavniki vseh političnih strank. Trajala naj bi dve leti. V tem času bi se legalno vrnili vsi, ki so se zatekli v tujino, osvobodili bi ujetnike, uvedli bi sindikalne svoboščine, demokratizirali vojsko, so-

dili fašistom. Nato bi ljudstvo s plebiscitom izbiralo svoje politične voditelje.»

Posvet generalov o čilski krizi

SANTIAGO DE CHILE — Včeraj zjutraj se je sestal svet čilskih generalov pod predsedstvom gen. Pinocheta. Baje bo ob koncu srečanja objavljeno sporočilo.

Svet čilskih generalov preučuje politično, gospodarsko in družbeno stanje v državi. Možno je, da bodo politične sile v bližnji bodočnosti napovedale novo protestno akcijo, ki pa ne bi bila samo oporečniška, temveč bi vsebovala konkretne predloge za rešitev čilske krize. Z vso ostrino se postavlja tudi vprašanje sindikalista Seguela. Če ga bodo oblasti postavile na zatožno klop, se bo sindikalni boj še stopnjeval.

Omeniti je še, da se je Pinochet znašel v hudem položaju, ko so ZDA zagrozile, da mu bodo umaknile finančno pomoč. Ameriški veleposlanik je namreč brez ovinkov to jasno povedal Pinochetu. Zdi se, da nova ameriška politika v južni Ameriki izvira iz potrebe, da se zaščiti drugi prednostni ameriški interesi, ki niso več tako tesno povezani s podpiranjem vojaških diktatur. Če k vsemu temu dodamo še najnovejšo nastope čilske cerkve, ki z negotovanjem ugotavlja, da je izredno stanje

v Čilu postalo že «normalnost», potem je na dlani, da je Pinochet res zaskrbljen.

Preiskava o atentatu na pariškem letališču

PARIZ — V okviru preiskave o atentatu, do katerega je prišlo v petek na pariškem letališču Orly so preiskovalci zaslišali vrsto armenskih aktivistov, ki živijo v Parizu. Pri nekaterih so baje našli eksploziv.

Pariški levičarski dnevnik «Libération» trdi, da so francoske oblasti tudi aretirale več Armencev, katerih teroristična organizacija «Asala» naj bi bila deležna podpore Gadafiga, ki bi se hotel na ta način maščevati Franciji zaradi njene vloge v Čadu.

«Asalo» so ustanovili leta 1975, ko je slovesno objavila proglas in napovedala neizprosno borbo proti Turčiji, ki je zagrešila leta 1915 genocid na račun armenskega ljudstva.

Armensko gibanje trdi, da je edini način za preprečitev naraščanja nasilja ta, da mednarodne organizacije javno obsodijo Turčijo, ki je odgovorna za genocid.

MAPUTO — Romunski predsednik Nicolae Ceausescu je včeraj prispel na tridnevni uradni obisk v Mozambik. S tamkajšnjimi voditelji se bo razgovarjal predvsem o sodelovanju na poljedelskem in tehničnem področju.

Libija odgovorna za izginitev imama Musa Sadra?

AMAN — Omar Šenib, nekdanji libijski veleposlanik v Jordaniji, ki je v začetku tega meseca zapustil svojo funkcijo in zaprosil za politično zavetišče v Jordaniji je včeraj povedal, da je imam Musa Sadr, vodja libanonskih šiirov bil žrtev hladnokrvnega umora, ki so ga leta 1978 zagrešili nekateri Gadafigevi častniki. Musa Sadr je izginil konec avgusta 1978 v za sedaj še nepojasnjenih okoliščinah, medtem ko je bil na obisku v Libiji. Libija je vedno trdila, da se je vodja libanonskih šiirov vkrcal na letalo za Rim, vendar v italijansko glavno mesto ni nikoli prispel.

V zvezi z njegovo ugrabitvijo in smrtjo so libanonski šiiro izvedli vrsto demonstrativnih akcij, med katerim tudi nekaj preusmeritev letal.

Eksplozija v Windhoeku

JOHANNESBURG — V središču namibijskega glavnega mesta Windhoek je prišlo včeraj do močne eksplozije, ki pa baje ni povzročila človeških žrtev. Neznanci so podtaknili eksplozivni naboj v garažo, kjer je eksplodiral v bližini bencinske črpalke. Ugotavljajo, da do atentata prišlo nekaj pred sporočilom o imenovanju «državnega sveta» za Namibijo.

Civilisti žrtve državljanske vojne

SAN SALVADOR — V prvih šestih mesecih letošnjega leta je v Salvadorju bilo ubitih ali je izginilo 2500 civilistov. Tako pravijo predstavniki salvadorske cerkve, ki dodajajo, da je pripisati smrt 45 civilistov gverilcem, ki so tudi ubili 755 vojakov, medtem ko so za smrt ostalih civilistov odgovorni vojaki ali pa zloglasne teroristične skupine, ki jih sestavljajo pripadniki vojske.

Malteški škofje obsojajo vlado

MALTA — Malteški škofje so ostro obsodili sklep vlade, da podpravi sredstva in premoženja, ki jih verniki puščajo cerkvi, da bi bili tudi po smrti deležni maš. Gre, trdijo malteški škofje, za grobo kršenje človekovih pravic.

Zakon predvideva, da država zapleni premoženje namenjeno za branje maš, deset let po smrti tistega, ki je premoženje zapustil. Zaplenjena sredstva bo država uporabila za izobrazbo državljanov.

□ MOSKVA — Včeraj je prispel na uradni obisk v sovjetsko glavno mesto madžarski državni in partijski voditelj Janoš Kadar. Včerajšnji je že drugi obisk Kadarja v SZ v zadnjih treh tednih.

Konferenca OPEC: ustaljene razmere

HELSINKI — Včeraj se je začela v Helsinkih poletna konferenca OPEC, ki se je udeležujejo predstavniki vseh 13 članic organizacije. Na dnevnem redu je tudi vprašanje zamenjave tajnika organizacije, ki je bil doslej Gabonec Nan Guema. Za mesto tajnika se potegujeta Irak in Iran, toda zelo verjetno bo izbran alžirski predstavnik.

Sedanja seja OPEC ne prinaša v bistvu kakih sprememb v politiki organizacije. Člani v glavnem potrjujejo marčevski sporazum, ko so določili najvišjo dnevno proizvodnjo 17,5 milijonov sodov ob ceni 29 dolarjev (Arabian light) za sod. Bilo je sicer nekaj kršitev sporazuma, toda brez hujših posledic.

Marčevski sporazum so kršili predvsem Irak, Iran, Nigerija in Ekvador. V tem trenutku je za članice OPEC najvažnejše, da vsi spoštujejo sporazum, ker bo samo tako mogoče zagotoviti trdne cene. Nekateri predstavniki pa so že namignili, da se bo zahtevala po nafti v prihodnjem zvišala.

Otoplitev v Vzhodni Afriki

NAIROBI — V Keniji so toplo pozdravili predlog tanzanijskega premiera Eduarda Sokoineja, naj bi obe sosedni ponovno vzpostavili diplomatske in trgovinske stike, pretrgane pred šestimi leti, ko je razpadla vzhodnoafriška skupnost. V Nairobiju so uradno izjavili, da so pripravljene «brez vnaprejšnjih pogojev» začeti pogajanja o normalizaciji stikov s Tanzanijo, kar bi lahko pomenilo «svetli start» za nadaljnje sodelovanje na vzhodnoafriškem območju.

Predsednik tanzanijske vlade Sokoine se je že pred tednom dni zavzel za obnovitev diplomatskih in trgovskih stikov s Kenijo ter pri tem predlagal, naj bi za začetek ustanovili ob meji skupne živinske sejme. S tem naj bi preprečili precej razpasle živinske kraje, zaradi katerih stalno patrolirajo ob meji oborožene sile obeh dežel. Konec tedna pa je Sokoine predlagal, naj bi kot prvi korak k izmenjavi veleposlanikov odprli v prestolnicah urade za zvezo. Nato naj bi obe deželi podpisali trgovinski protokol, ki bi med njima spodbudil sodelovanje.

To je prvič, da sta obe sosedni konkretno spregovorili o normalizaciji stikov, potem ko je leta 1977, po poldrugem desetletju uspešnega delovanja, razpadla vzhodnoafriška skupnost, v kateri so sodelovale Kenija, Tanzanija in Uganda. Tanzanija je tedaj zaprla mejo s Kenijo, potem ko jo je obtožila, da si je nagrabila levji delež imetja skupnosti, ki so ga ocenili na dobro milijardo dolarjev. Vsa dozdajšnja pogajanja o razdelitvi imetja skupnosti, s posredovanjem švicarskega ekonomista Umbrichta, niso dala rezultatov in meja je vse do danes zaprta.

Toda vzroki za razpad skupnosti, ki je dolgo veljala za zgled regionalnega sodelovanja v Afriki, so bili tudi politične narave, saj se je Kenija odločila za kapitalistično, Tanzanija pa za socialistično pot razvoja. Zadržna leta so se politični stiki še zaostrili, potem ko je v Tanzaniji dobilo politično zatočišče več kenijskih disidentov, vključno z voditeljem lanskega spodletelega letalskega udara. V Kenijo pa je pribežalo šest udeležencev zarote, odkrite v Tanzaniji.

Kenija je vtem uspešno normalizirala stike z novo ugandsko vlado predsednika Oboteja, s katerim se je predsednik Moi sestal pred poldrugim mesecem. Pred mesecem, na zadnjem afriškem vrhu v Adis Abebi, pa so se voditelji treh vzhodnoafriških držav, Nyerere, Obote in Moi, ločeno sestali in se dogovarjali o medsebojni normalizaciji, ki naj bi odprla pot k regionalnemu sodelovanju. Kot kaže, je to spodbudilo premiera Sokoineja, da je predlagal Keniji obnovo stikov, pri čemer naj bi neresena vprašanja bivše skupnosti začasno pustili ob strani.

V Keniji so mišljenja, da je ozračje zdaj bolj naklonjeno otoplitvi v Vzhodni Afriki kot prej. Med drugim zato, ker je bil iz vlade odstranjen minister, ki je normalizaciji najbolj nasprotoval, Njonjo. Vrh tega vse tri vzhodnoafriške sosedne preživljajo težavne gospodarske čase in okrepitev sodelovanja bi jim pomagala, da se otresejo posledic svetovne recesije in neugodnih pogojev trgovanja, ki jim jih narekujejo razviti partnerji na Zahodu.

TIT DOBERŠEK

Presenečenje na sodišču v Sofiji

Trevisinova preklicala izjavo da je bil Farsetti vohun NATO

SOFIJA — «Preiskovalni sodnik Spasov je dejal, da je Paolo vohun in jaz, šibka in neumna, po več kot štirih mesecih spalnih praškov, sem popustila.» Tako je dejala Gabriella Trevisin na včerajšnji prizivni sodni obravnavi proti njej in Paolu Farsettij, ki sta bila na prvostopenjski obravnavi obsojena zaradi vohunstva v prid NATO, Paolo Farsetti na 10 let, Gabriella Trevisin pa na tri leta zapora.

Dogodki so znani. Italijana so aretirali približno pred letom dni, ker sta v Bolgariji fotografirala «vojaške objekte» (baje je šlo za neke stare tanke) in ju obtožila vohunstva. Na sodni obravnavi je Trevisinova povsem nepričakovano izjavila, da jo je Farsetti izkoristil, da jo je navajal k prostituciji in da je res vohunil. To je bila tudi osnova za tako težko obsodbo. Včeraj pa je Trevisinova vse to zanimala, dejala je, da so jo sodniki prisilili k temu in da je bilo popolnoma vse izmišljeno.

To pa pomeni, da se bo razsodba verjetno spremenila. Oziroma, gotovo je, da se bo spremenila za Trevisinovo, ker je milejšo kazeno zanj, če teval že državni tožilec, medtem ko je za Farsettija treba ugotoviti, da

je z včerajšnjo izpovedjo Trevisinove padel v vodo glavni steber obsodbe. Možno pa je tudi, da bi na osnovi bolgarske zakonodaje obnovili prvostopenjski proces. Na to pa bo treba počakati kakih deset ali štirinajst dni, da sodniki izrečejo svojo razsodbo.

Sicer pa je bila včerajšnja razprava zelo napeta, saj je tudi Farsetti preklical svojega zagovornika in mu sele tik pred koncem razprave poveril nalogo, naj ga ponovno zastopa. Vse pa je potekalo v izredno napetem vzdušju, kar je bilo v veliki meri odvisno tudi od splošnih italijansko-bolgarskih političnih odnosov, ki po izbruhu «afere Antonov» vsekakor niso rožnati, oziroma so zelo slabi.

Prav v zvezi s to afero se je v prejšnjih dneh mudil v Sofiji sodnik iz Trenta Ilario Martella, ki vodi preiskavo o vpletenosti bolgarskih državljanov v atentat na papeža Janeza Pavla II. Sodnik Martella je včeraj, pred povratkom v Italijo, poudaril, da je bolgarsko sodstvo pokazalo veliko pripravljenost za sodelovanje, da pa ostajajo «sodni pogledi na vso zadevo povsem različni». Martella je tudi dejal, da so mu bolgarski sodniki dali na razpolago mnogo doku-

mentacije, nikakor pa ni še mogel povedati, če bo ta dokumentacija spreminila njegove dosedanje izsledke v okviru te preiskave. «Najprej bom moral vse natančno prebrati», je dejal sodnik Martella. Verjetno pa ni naključje, da so bolgarske oblasti prav v teh dneh, to je v času procesa Farsetti - Trevisin povabile sodnika Martello v Sofijo. Nekaj sličnega se je namreč zgodilo že pred meseci, za časa prvostopenjskega procesa, ko so povabili v Bolgarijo sodnika Carla Palerma, ki se ukvarja s preiskavo o vpletenosti bolgarskih državljanov v trgovino z orožjem in mamili med Turčijo in Italijo.

V «afere Antonov» je včeraj ponovno posegla tudi Moskva. Dnevnik «Izvestja» namreč obširno piše o «diskriminaciji» katere žrtve je Sergej Antonov v primerjavi z atentatorjem na papeža Alijem Agco. Izvestja pišejo, da je zdravstveno stanje Antonova zelo šibko in se je v zaporu znatno poslabšalo ter da je zaprt v samici, na da bi obstajali kakršnikoli dokazi o njegovih odgovornostih. Agca, ki je znan kriminallec, pa uživa — po pisanju moskovskega lista — vrsto privilegijev, med drugim to, da lahko javno blati Antonova.

POTOVANJA UTAT

DUNAJ z vlakom in avtobusom 27. - 31. 7.
KOPENHAGEN z avtobusom 24. 7. - 5. 8.
MUENCHEN IN BAVARSKA z avtobusom 27. - 31. 7.
PARIZ IN GRADOVI OB LOIRI z avtobusom 23. - 31. 7.
PRAGA, DUNAJ, BUDIMPEŠTA z avtobusom 28. 7. - 7. 8.
OD SV. MARKA DO PIRAMID z vlakom in avtobusom 29. 7. - 12. 8.
POTOVANJE PO EVROPI z avtobusom 30. 7. - 14. 8.

UŽITEK POLETJA

UTAT - Ul. Imbriani 11 - Pasaža Protti 2 - Trst

Po dogovoru med šestimi strankami deželne večine

Videmski demokristjan Vinicio Turello novi predsednik deželne skupščine

Včeraj dopoldne se je uradno in to v zelo umirjenem ozračju začela peta zakonodajna doba deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine. O porazdelitvi pomembnih mest v okviru deželnega sveta so se namreč stranke sporazumele že predhodno, tako da so jih dejansko včeraj samo potrdili. Novi predsednik je tako postal predstavnik večinske struje v Krščanski demokraciji Vinicio Turello, podpredsednika pa sta socialist Angelo Ermanno in komunist Claudio Tonel. In končno so svetovalci izvolili še štiri tajnike predsedstva deželnega sveta, ki so predstavnik Furlanskega gibanja D'Agostini, krščanska demokrata Viginio in Persello ter listar Giuricin, tako da v predsedstvu ni slovenskega predstavnika.

Najprej so seveda novoizvoljeni svetovalci morali prisesti. Pri tem velja poudariti pomembno dejstvo, da so slovenski svetovalci — komunist Boris Iskra in Ivan Bratina ter predstavnik Slovenske skupnosti Drago Štoka — najprej prebrali slovensko uradno prisego, nato pa še italijansko. Isto so storili, seveda v furlanščini, svetovalci Furlanskega gibanja. Priseglo pa je 61 svetovalec,

namesto 62, ker izvolitev socialista Federica Sare še ni bila uradno potrjena. Zato se je tudi volitev udeležilo 61 svetovalec, kar je bilo treba upoštevati pri izračunavanju večine.

Za Turella so seveda glasovali predstavniki šestih strank, ki v deželnem okviru tvorijo večino. Glasovom KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in Slovenske skupnosti so se zelo verjetno pridružili še glasovi Furlanskega gibanja, medtem ko so komunisti glasovali za lastnega kandidata Pascolata. Volilnih izjav zaradi predhodnega dogovora ni bilo, protestirali (in se zato vzdržali glasovanja) pa so edinole mislovci.

Takoj po razglasu volilnih izidov je seveda spregovoril Vinicio Turello, ki je poudaril, da se bo kot predsednik celotne dežele zavzemal za celovit in skladen razvoj Furlanije-Juljske krajine. Novi predsednik je star 53 let, po poklicu odvetnik, v letih 1967-78 je bil predsednik videmske pokrajine, od leta 1976 do 1978 pokrajinski tajnik KD, v prejšnji zakonodajni dobi pa načelnik svetovalske skupine KD v deželnem svetu. Nas-

ledil je komunista Mariu Colliju, ki je seveda odražal drugačno razmerje sil, oziroma političen dogovor demokratske solidarnosti.

Ob izvolitvi komuniste Claudia Tonela za podpredsednika deželnega sveta pa je treba pripomniti, da je KPI v kratkem komunikeju napovedala, da Tonel ne bo več pokrajinski

tajnik, ker prevzema druge funkcije.

Deželni svet se bo ponovno sestel 29. t.m., ko bo odločal o sestavi novega odbora. Šest strank, ki sestavlja deželno večino, se je v prejšnjih dneh okvirno sporazumelo tudi o tem, tako da bi za predsednika morali potrditi krščanskega demokrata Comellija.

Kritična ocena KPI

Predsedniški urad brez Slovenca

Po včerajšnji prvi seji novega deželnega sveta je načelnik komunistične svetovalske skupine Renzo Pascolat ostro kritično ocenil izbiro šeststranske večine kar se tiče porazdelitve vodilnih funkcij v deželni skupščini. Po Pascolatovem mnenju se je večina odrekla konstruktivnemu odnosu s komunistično opozicijo, imenovanje Tonela za podpredsednika skupščine pa ni sad nobenega sporazuma, kot bi nekateri želeli prikazati, pač pa le neodtujljiva pravica najmočnejše opozicijske stranke.

Posebno kritično je Pascolat ocenil dejstvo, da v predsedniškem uradu skupščine ni več nobenega Slovenca. Nepojmljivo je, je dejal komunistični svetovalec, da so v tem organizmu, ki vodi delo deželne skupščine, od sedmih članov kar trije demokristjani — pa tudi sam predsednik skupščine pripada KD — ni pa slovenske manjšine, medtem ko so našli mesto tudi za predstavnika Liste za Trst.

Pisma uredništvu

O natečaju za načrt spomenika padlim iz Škedenja

Spoštovano uredništvo,

v zvezi s člankom o predstavitvi načrta za spomenik padlim iz Škedenja, s Kolcnovca in od Sv. Ane smo namreč, da lahko upravičeno zahtevamo pojasnilo ocenjevalne komisije. Kljub dopisu po prvem delu natečaja, v katerem smo zelo jasno nakazali smerice možnega poteka natečaja, ni komisija podala avtorjem elaboratov, ki bi jih bilo mogoče uporabiti v pismeni obliki in s tem obrazložiti ocenjevalne kriterije in mnenja o posameznih projektih.

Po našem mnenju bi morala komisija priznati svojo nepopolnost in upoštevati tudi mnenje javnosti, zato se nam zdi nesprejemljivo, da so od klonili javno predstavitev načrtov s strani avtorjev, s čimer so tudi onemogočili, da bi tudi občani dali svoj prispevek k izoblikovanju končnega mnenja o elaboratih.

Mislimo, da so natečajni neobhodno potrebni za razvoj in izpolnjevanje stroke, treba pa jih je izvesti v estreznih obliki, ki je odraz kulturne ravni sredine, kateri pripada.

Marko Ferluga in Danilo Antonič
oba dipl. ing. arch.

Ob veliki udeležbi godbenikov in občinstva in ob prijetnem vzdušju

Godba na pihala «Viktor Parma» iz Trebče je slovesno proslavljala svojo 70-letnico

V trebenskih Dolinkah smo v nedeljo prisostvovali eni tistih prireditvev, o katerih lahko rečemo, da jih bo ljudski spomin prenašal daleč v prihodnost. Vaška godba na pihala «Viktor Parma» je praznovala 70. obletnico svojega obstoja. Za to priložnost se je sama lepo pripravila in povabila v goste vse zamejske godbe.

Praznovanje se je začelo že v petek, ko so bili v gosteh «Veseli godci» iz Brega, nadaljevalo v soboto zvečer, ko je godba Parma nastopila skupaj z domačim pevskim zborom Primorec (ob tej priložnosti so ob splošnem navdušenju skupaj izvedli himno «Trebče» po besedilu Tilka Kralja in notah Ubalda Vrabca), zaključila pa v nedeljo z osrednjo slavnostno revijo godb.

Nedeljsko slavo se je začelo pred vaškim spomenikom padlim v NOB, na glavnem trgu, kjer so se poleg slavljencev z rdečimi nagelji zbrali tudi godbeniki iz Brega, iz Ricmanj, s Proseka, iz Kriza in iz Nabrežine. Godba - slavljenska je zaigrala «Zrtvam», njen tajnik Milan Čuk pa je spregovoril nekaj besed v počastitev padlih. Vse godbe so nato, ob zvokih koračnic, odkorakale skozi vas, ob dolgem spalirju občinstva, do prireditvenega prostora v Dolinkah, kjer so pod vodstvom kapelnika trebenske godbe Rada Škabarja skupaj zaigrale nekaj skladb. Zatem pa se je številnemu navdušenemu občinstvu, med katerim je bilo tudi nekaj uglednih gostov, kot generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič in konzul Nikolič, predstavila vsaka godba posebej. Po vrsti so se s štirimi skladbami vsaka zvrstila godba Breg, ki jo vodi Nikolaj Persič, godba iz Ricmanj pod vodstvom Enija Krizanovskega, godba iz Nabrežine pod vodstvom Stanke Misljeja, godba iz Kriza, ki jo vodi Herman Sulčič in godba s Proseka, pod vodstvom Slavka Luxe. Vse godbe so si s slavljensko izmenjale cvetje in spominska darila.

Največje zanimanje in pričakovanje je seveda vladalo za nastop domače godbe, ki se je v zadnjih mesecih številčno okrepila in pomladila. Godba «Viktor Parma» občinstva ni razočarala. Pokazala je, da je pod vodstvom Rada Škabarja znatno napredovala in da ima s tečajem, ki ga je uvedla za mlade, še veliko možnosti za nadaljnje izboljšanje. Njen nastop je spremetljala tudi slovesnost nagrajevanja zaslužnih godbenikov. Še pred tem pa je o pomenu proslavljanja 70. obletnice ustanovitve trebenske godbe spregovoril njen tajnik Milan Čuk. Omenil je glavne etape zgodovine godbe ter se spomnil vseh zaslužnih godbenikov in kapelnikov. Poudaril je tudi doprinos godbene dejavnosti k splošnemu kulturnemu razvoju vasi, razvoju, ki je omogočil, da je znala vas tako v preteklosti, ob hudih zgodovinskih preizkušnjah,

ko je razgrajal fašizem kakor tudi danes, ob novih preizkušnjah ko razgrajajo neofašisti, enotno in odločno nastopiti proti narodnemu sovražniku.

Ob napovedovanju Milene Padovan je predsednik godbe Doro Možina nato izročil priznanja nekaterim godbenikom. Pravo navdušenje je izzvala nagraditev Viktorja Kralja, ki jih ima krepko čez osemdeset in ki je k godbi pristopil še kot najstnik. Čeprav obremenjen z leti je Viktor stopil na oder in zaigral z godbo na činele zadnjo skladbo na sporedu ter se pri tem tudi dobro odrezal. Z zlato kolajno je bil nagrajen tudi njegov sin Viktor Ml. kot najstarejši aktivni član godbe. V priznanje za požrtvovalnost je bil z zlatom nagrajen tudi kapelnik Škabar, medtem ko so

srebrno kolajno za več kot 25-letno aktivno dejavnost pri godbi prejeli Sergio Siviz, Nevio Jercog in Marcello Kralj, za zvestobo s plaketama pa Romeo Zobec in Josip Cibic. Vsi godbeniki so prejeli spominske diplome. Poleg številnih čestitk, ki jih je prejela godba ob tej priložnosti, sta ji v nedeljo čestitala pred mikrofonom Ignacij Ota v imenu Zveze slovenskih kulturnih društev in Lucijan Padovan v imenu vaške skupnosti in domačega kulturnega društva Primorec. (dk)

Na slikah: zgoraj levo tajnik godbe Milan Čuk, ob njem zaslužni dolgoletni godbenik Viktor Kralj; desno zgoraj polaganje venca pred spomenikom padlim; spodaj pa trebenska godba med nedeljskim slavnostnim koncertom v Dolinkah.

PRED OBRAČUNOM

Zrelostni izpiti na slovenskih višjih srednjih šolah se počasi bližajo svojemu sklepnemu in od posameznih kandidatov najbolj pričakovane delu: objavi rezultatov. Na klasičnem liceju in na poklicnem zavodu za industrijo in obrt so objavili izide matur že pretekli teden, sredi tega tedna pa bodo na vrsti še znanstveni licej, trgovski tehnični zavod in učiteljske.

Na znanstvenem liceju so prav včeraj zaključili z ustnimi izpraševanji; pred maturitetno komisijo je odgovarjalo še zadnjih pet kandidatov. Prav tako so se z zadnjimi tremi maturanti končali ustni izpiti na trgovskem tehničnem zavodu. Na učiteljsku bo danes na sporedu še izpraševanje zadnje kandidatke.

Po ustnih izpitih bodo imele sedaj glavno besedo ocenjevalne komisije. Profesorji bodo na zaključnih sejah še enkrat «pretresli» znanje posameznih kandidatov in jim določili ocene. Doslej je bil letošnji uspeh zrelostnih izpitov stoddosten: tako na klasičnem liceju kot na poklicnem zavodu so namreč uspešno opravili preizkušnjo prav vsi kandidati.

Ocenjevalne seje se bodo začele da-

nes in nadaljevale jutri, rezultati matur pa bodo tako na znanstvenem liceju kot na trgovskem zavodu in na učiteljsku znani pojutrišnjem, v četrtek dopoldne.

Medtem so se na slovenskem učiteljsku zaključili usposobljenostni izpiti za otroške vzgojiteljice, ki jih polagajo dijakinje ob koncu triletnega študija. Usposobljenostni izpiti so v mnogočem — vsaj po mnenju kandidat — še hujši od zrelostnih izpitov. Diakinje morajo namreč opraviti izpit iz vseh predmetov (slovenščine, italijanščine, pedagogike, zgodovine in zemljepisa, matematike, higijene, verouka, glasbe in zborovskega petja, gospodinjstva, plastike in risanja, didaktičnih vaj in telovadbe) in ne le iz dveh predmetov, kot se to dogaja na maturah. Letos je opravljalo usposobljenostne izpite osem kandidat, od katerih je bila ena privatistka.

Izdelale so: Sara Burolo, Antonella Cergol, Claudia Peric, Patrizia Puric in Rosanna Ravbar. Dve kandidatki imata popravne izpite (usposobljenostni izpiti za vzgojiteljice predvidevajo popravne izpite v septembru), ena kandidatka pa ni izdelala.

Neustreznost obstoječih struktur za handikapirane

Občinska odbornica Pia Frausin, ki začasno vodi posle odbornišva za socialno skrbstvo, si je včeraj zjutraj ogledala poslopja, v katerih živijo handikapiranci. To so trije centri za vzgojo in vključevanje (CEO) v Ul. Franca, na Reški cesti in v Ul. Cantù, kjer je nekoč bil zavod Palutan. Frausinova si je v spremstvu predsednika zasebnega združenja CEST Ferrarierjem, kateremu je občina poverila skrb za upravljanje in organizacijo dela v CEO, natančno ogledala vse glavne in pomožne prostore, ki so zaradi nezanimanja občinske uprave povsem neustrezni in higiensko zelo oporečni.

Zanimanje tržaške občine gre pripisati protestu vseh operaterjev in socialnih kategorij, ki so odločno proti napovedanemu klestenju socialnih stroškov. Kot je Ferrari ponovno poudaril, je v konvenciji med CEST in tržaško občino predvidena vedno manjša finančna kvota, tako da je primanjkuje še za osebje, kaj šele za popravila in sodobnejšo ureditev kuhinj ter prostorov. Globoko občuteno je

pomanjkanje osebja, tako glede delovne sile kot tudi v dveh središčih za rehabilitacijo spastičnih in motorično prizadetih, ki sta v prostorih bivšega ANFAS v Drevoredu Gessi.

Operaterji poudarjajo, da se občina, ki je po reformi prevzela skrb za vse te službe, absolutno premalo nima za njihovo dobro upravljanje. Dokaz tega je tudi predvideno zmanjšanje stroškov prav na teh področjih. Vsled tega obstaja resna nevarnost, da bodo prizadeti ponovno postavljeni v geto, kajti brez ustreznih prostorov in neoperativnih prostora ne morejo še posebno delo za vključevanje handikapiranih povsem onemogočiti.

Včeraj zjutraj so vselej kot socialne kategorije (ZZI, sindikat, CEST) za upokojece, operaterji handikapiranih in psihiatrične službe) postavili tajništvo župana pismene hteve proti klestenju socialnih stroškov, tako kot je župan zahteval pred dnevi, ko je sprejel delegacijo V četrtki bo Deo Rossi dal nanje govore.

Koležnikova in Kovačič na festivalu Unità in Dela

Na pokrajinskem festivalu Unità in Dela, ki poteka te dni v prostorih tržaškega razstavišča, je bil nedeljski večer posvečen slovenskim kantavtorjem. Zbrani publiki sta se s svojimi pesnimi predstavila Mateja Koležnik in Jani Kovačič. Koležnikova je znana med zamejskimi ljubitelji mlade glasbe, saj je že nastopala tako v Trstu kot na Goriškem. V nedeljo je ob spremljavi zveste kitare zapela vrsto pretežno otočnih in melodičnih pesmi, ki so zaobjete v njeni prvi veliki plošči. V svojih pesmih «slika» ljudi in življenje iz rodne Bele krajine in iz prisvojene Ljubljane, kamor se je preselila ob vpisu na univerzo.

Jani Kovačič se je predstavil tržaškemu občinstvu brez svoje skupine, ki ga običajno spremlja na koncertih. Najprej je skupaj z Matejo zapel balado o Lenori, nato je prešel na svoje tipične pesmi, v katerih v ritmu čistega trdega rocka kritizira politiko in družbo nasploh. Svoj nastop je zaključil s pesmijo o delavcu, ki je imel srce na desni strani in so mu zdravniki poskusili popraviti ta defekt.

Sinoči je bila v okviru festivala okrogla miza o identiteti Trsta, na kateri so sodelovali novinar in pesnik Ace Mermolja, občinski svetovalec MT Paolo Parovel in Stelio Spadaro.

Zbor «Collegium Musicum» v nedeljo navdušil Opence

Slovensko kulturno društvo Tabor z Opčin je pripravilo v nedeljo zvečer spet lepo presenečenje domačim ljubiteljem zborovskega petja. V dvorani Prosvetnega doma je namreč priredilo koncert Akademskega pevskega zbora «Collegium Musicum» z univerze iz Lodža na Poljskem. Poljski pevci so namreč prav te dni na turneji v naši deželi in so se hvalevredno odzvali vabilu openskega društva. Openci so pripravili pevcem iz Poljske topel sprejem, saj so do zadnjega kotička napolnili dvorano ter jih ob koncu vsake skladbe nagradili z občutnim aplavzom. S svoje strani pa je pevski zbor «Collegium Musicum» v izvedenih pesmih dokazal vse svoje kvalitete. O nedeljskem koncertu na Opčinah bomo še poročali v prihodnjih dneh.

V zvezi z nujnostjo okrepitve tržaške kvesture ODGOVOR MINISTRA SEN. GERBČEVI

Sen. Jelka Gerbec je pred nekaj dnevi prejela od notranjega ministra odgovor na številne pise, ki jih je sprožila, da bi izposlovala od pristojnih organov okrepitev osebja tržaške kvesture. Ta okrepitev je po mnenju komunistične senatorke nujna glede na poostreno dejavnost neofašističnih sil in na potrebo, da policija fašistične akcije ne samo zatira, ampak tudi prepreči. Iz odgovora ministra pa kaže, da se v vladnih krogih te nujnosti ne zaveda. Odgovor notranjega ministra, ki nosi datum 29. junija, se namreč glasi:

«Sporočam vam, da sedanja številna nezadostnost organika državne policije ne dovoljuje, da bi, vsaj za sedaj, sprejeli pozitivne sklepe v tej zvezi. Vsekakor je bila ta potreba vzeta na znanje z namenom, da bi ji zadostili, v skladu z razpoložljivostjo, ko bodo dodeljeni posameznim sedežem funkcionarji, ki trenutno obiskujejo posebne tečaje pri višjem policijskem zavodu, ter agenti, ki bodo dokončali študij na policijskih šolah.»

● Finančno nadzorništvo opozarja uporabnike na višino zneskov, ki jih je treba plačati za obnovo abonmajev za radiotelevizijo. Lastniki črno-belih TV sprejemnikov morajo kot drugi šestmesečni obrok plačati 21.785 lir, kot tretji trimesečni obrok pa 11.365 lir. Za barvne televizorje pa znaša drugi šestmesečni obrok 40.280 lir, tretji trimesečni pa 21.020 lir. Rok za izplačanje omenjenih vsot zapade 1. avgusta.

V trčenju v fiat 600 si je vespist zlomil nogo

Mlad vespist si je včeraj popoldne zlomil nogo v prometni nesreči. 19-letni Alessandro Dussi iz Ul. Piccardi 44 je v Ul. Forlanini v enem od križišč s stranskimi ulicami trčil v fiat 600, ki ga je upravljal 35-letna Mira Kuhar iz Ul. Pasteur 10. Mladenič si je pri trčenju zlomil levo nogo. Sprejeli so ga na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice. Okreval bo v 45 dneh.

Ob izgubi

EMILJE RAVBAR vd. BRIŠČIK
izrekata Mario Briščik in Vojko Peric
z družinama globoko sožalje družinam
Briščik, Guštin in Kralj.

Odbor za postavitve spomenika padlim v NOB iz Briščikov izreka Jožici in Ladju ter družinama iskreno sožalje ob izgubi drage mame

EMILJE RAVBAR vd. BRIŠČIK

† Nepričakovano nas je zapustila naša draga mama, sestra, teta, nona in pranova

Emilija Ravbar vd. Briščik

Pogreb bo jutri, 20. t.m. ob 17.30 iz prosoške cerkve na domače pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: hči Jožica in sin Ladi z družinama, sestre Marička in Pavla ter brat Marko z družinami, vnuki, pravnuki ter drugo sorodstvo.

Zgonik, Briščiki, Vrhovlje, Repnič, Voglje, 19. julija 1983

† Dne 17. julija nas je zapustil naš dragi

Giovanni Gravina

Pogreb bo danes ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na seslansko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo žena Marta, hčeri Rosanna in Luciana, sestra Milka, zeta in vnuka Davide in Gino.

Trst, 19. julija 1983

(Pogrebno podjetje Zimolo)

† Zapustila nas je

Cristina Ghergani roj. Berdon

Pogreb bo danes, 19. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na ricmanjsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo mož Felice, sin Edi in hči Bruna z družinama, ter drugo sorodstvo.

Trst, 19. julija 1983

(Pogrebno podjetje — Ul. Zonta 3)

† Zapustil nas je naš dragi

Oscar Ienco

Pogreb bo danes, 19. t.m., ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v nabrežinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Mariuccia, vnuk Enrico, sestra Anna, hčeri Rosanna z Robertom ter Luciana z Josejem, teta ter vsi sorodniki.

Trst, 19. julija 1983

(Pogrebno podjetje — Ul. Zonta 3)

Umrli je

Rado Pehaček

funkcionar Lovski zveze Slovenije
Kot pobudnika in prijatelja našega društva ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Slovensko lovsko društvo FJK
«DOBERDOB»
Trst, 19. julija 1983

«Naš praznik» na Opčinah

V Finžgarjevem domu na Opčinah je bil v nedeljo prvi letošnji «Naš praznik», ki ga je priredila vzhodnokraška sekcija Slovenske skupnosti. Po pozdravnem nagovoru tajnika sekcije Borisa Artača sta spregovorila pokrajinski tajnik SSK Zorko Harej in deželni svetovalec Drago Štoka. Oba sta podala obračun letošnjih političnih in deželnih volitev ter izrazila zadovoljstvo ob uspehu stranke. Harej je še posebej poudaril program stranke, politično linijo in smernice za bodoče delo SSK. Štoka se je zaustavil

ob vlogi stranke v novoizvoljenem deželnem svetu in «mogoče» tudi v deželnem odboru. Dejal je še, da se bo SSK potegovala za izglasovanje globalnega zaščitnega zakona, pri čemer je poudaril potrebo po čimvečji akcijski enotnosti Slovencev v Italiji.

Pokrajinska poštna uprava sporoča, da bodo miljski sedež začasno preselili iz Ulice De Luca 2 na Trg Curiel 1. Zaradi selitve pa bosta danes, 19. t.m., zaprta oba sedeža.

Smrtna nesreča vespista

Ena oseba je včeraj izgubila življenje v navidezno dokaj «običajni» prometni nesreči, ki pa je imela za vespista, 46-letnega Bruna Morgana iz Ul. Pittoni 4, žal, smrtno posledico.

Moški se je peljal včeraj popoldne ob 17.30 na svoji vespi 125 po Istrski ulici v smeri proti središču mesta, ko je v blagem ovinku v levo, v bližini hišne številke 180, nedaleč od otroškega vrta, iz še nepojasnjenih razlogov kar na samem izgubil nadzorstvo nad vozilom. Morgan je nevarno padel z vespe na cestišče.

Z rešilcem so ga nemudoma prepeljali nezvestnega v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na oddelku za oživljanje. Zanj pa že ni bilo več pomoči: približno pol ure po nesreči je izdihnil. V padcu je namreč zadobil hude poškodbe, prebil si je lobanjsko dno, zlomil nekaj reber in imel še druge notranje poškodbe. Karabinjerji, ki so uvedli preiskavo, so ugotovili, da ni bilo pri nesreči sodelujoče nobeno drugo vozilo.

Obvezno cepljenje proti steklini

Tržaška občina ponovno opozarja lastnike domačih živali, da jih morajo do konca tega meseca cepiti proti steklini. Izrecno velja opozorilo za lastnike psov, vendar pa je treba do 31. julija tudi vse govedo, ovce, koze in konje s cepivom zaščititi pred to nevarno boleznijo.

Do izteka predpisanega roka je cepljenje proti steklini brezplačno v posebnih centrih, ki jih je predvidela tržaška občina. Lastniki lahko pse, ki pa morajo obvezno imeti nagobčnike, pripeljejo v center v Ul. Orsera 8, vsak delavnik od 9. do 12. ure, v klavnico v Ul. Macelli (pri občinskem nogometnem igrišču «P. Grezar») vsak delavnik od 10. do 12. ure ali pa v klavnico na Prosek, samo ob ponedeljkih in petkih prav tako od 10. do 12. ure.

Po cepljenju bodo lastniki prejeli ustrezno potrdilo; kdor pa psa ne bo cepil do predpisanega roka ga bodo lahko prijavili sodnim oblastem, razen če ne sodi v krog maloštevilnih izjem, na primer če ima brejo samico ali pa mladiče.

Jugoslovanski miličniki na morju prestregli Tržačana Z motornim čolnom je tihotapil kavo

Odkar je zajela jugoslovansko gospodarstvo huda kriza in so oblasti izdale znani ukrep o omejitvi prehodov čez mejo, se je tostran meje krepko povečalo število prestopnikov, ki skušajo s tihotapstvom blaga čez mejo zaslužiti mastne denarce. Mnogi si izberejo za svoje umazane posle kar mejne prehode in upajo, da jih cariniki, v morju turistov, ki se ta čas v dolgih kolonah odpravljajo v Istro in v Dalmacijo, ne bodo zavarovali. Drugi, tisti, ki imajo več denarja pod palcem, si privoščijo kar tihotapstvo prek morja, z motornimi čolni, ki je, vsaj tako menijo, relativno bolj varno od tihotapstva po kopnem. Tudi takim postopacem pa se včasih med njihovimi povečano nočnimi plovbami z italijanske na jugoslovansko obalo kaj zatakne.

Nekaj podobnega se je pripetilo 26-letnemu Tržačanu Eugenio Riccattiju. Njegov motorni čoln je pred dnevi prestregel izvidniški čoln jugoslovanske milice. Namesto da bi se ustavil, je Riccatti pogljal svoj čoln na vso moč in skušal pobegniti. Čoln milice ga je dalj časa zasledoval, dokler mu ni uspelo zaustaviti ubežnika v Strunjskem zalivu.

Milica je odkrila na krovu Riccattijevega čolna približno 90 kilogramov kave in 30 parov kavbojk, miličniki pa so med zasledovanjem opazili, da so odvrgli med pobegom z tržaškega čolna v morje še kar precej «tovora». Riccattija so odpeljali v zapor, kjer je na razpolago oblastem.

Na občnem zboru zavarovalnice SASA (SASA assicurazioni riassicura-

zioni spa), ki sodi v okvir podjetij IRI-Finmare, so za predsednika potrdili sen. Bernassolo. Odobrili so tudi obračun za leto 1982, ki se je zaključil s precejšnjim aktivom, saj je družba v preteklem letu povečala dobovanje za nad 15%.

Stanovanjske miši na pohodu

Ko se je 72-letni Gregorio Viridanti vrnil v nedeljo popoldne domov je

vanjem v Ul. S. Michele 22 nekaj ni v redu. Ob odhodu je bil namreč, zaklenil vrata, ki pa so bila ob vrnitvi le priprta. Moški je zato skrbno pregledal stanovanje in, na žalost, ugotovil, da so ga res obiskali neznanci: iz enega od predalov omare v spalnici so namreč odnesli dva milijona lir v gotovini, zakonski prstan in še drug izrezljan prstan.

Viridanti je policiji povedal, da je pred časom izgubil ključke. Možno je zato, da mu jih je bil izmaknil tatič, ki ga je v nedeljo «obral», takoj zasumil, da z njegovim stano-

ŠAGRA NA HRIBENCI

Mladina iz Boršta in Zabrežca in KD Slovenec sta tudi letos obudila šagro sv. Marine v Hribenci. Na sliki parterji in parterce

Zaključek sezone KD Venturini

Člani Kulturnega društva Fran Venturini so po trudapolni sezoni končno odšli na zaslužene počitnice, ki pa se bodo zaključile že 23. avgusta, ko se bodo pevci moškega zbora ponovno zbrali na prvi vaji sezone 1983 - 84, kajti pripraviti se bodo morali za proslavo 40-letnice IX. korpusa, AVNOJ in priključitve Primorske matični domovini, ki bo 11. septembra v Novi Gorici.

Člani in simpatizerji društva od Domja so letošnjo sezono zaključili z lepim in živahnim izletom na Jezersko, udeležencev izleta pa je bilo kar za tri avtobuse. Ob petju, prijetni vožnji in seveda nepogrešljivem kozarcu dobre domače kapljice, so se odborniki in vsi, ki so svoj prosti čas posvetili organizacijskemu in kulturnemu delu v društvu, s ponosom ozirali na prehojeno pot mi-

nulih mesecev, pot, ki je bila letos še posebno naporna in dolga.

Obracun vseh pobud bi bil verjetno predolg, v nekaj vrsticah pa bomo strnili samo najpomembnejše. Že lani jeseni je v okviru društva začel delovati otroški zbor, ki ga vodi Frida Valetič in ki je imel skoro deset nastopov po vsem Bregu. Istočasno so pri Domju ustanovili tudi dramsko skupino, ki pa bo polno živela z novo sezono. Oktobra so se pri društvu spomnili 30. obletnice postavitve spomenika, čez zimo pa je odbor priredil vrsto predavanj, med katerimi gre omeniti izredno uspeh večer z Marijom Magajno; pa tudi družabnosti, ko je priložnost nanesla nato, se Domjenci niso odrekli.

Največji napor pa je KD Fran Venturini vložilo v priprave in iz-

peljavo (skupaj z občinsko upravo in drugimi organizacijami) otvoritve novega družbenega središča pri Domju, ki nosi ime po Antonu Ukmarju - Miru. Ob tej priložnosti smo občudovali podjeten smisel za organizacijo in globok čut požrtvovalnosti in povezanosti celotne skupnosti pri Domju.

Posebej bi še omenili zelo živahno delovanje moškega zbora Fran Venturini, ki je imel v pretekli sezoni 26 nastopov, med katerimi gre podčrtati celovečerni koncert v Marzabottu, mestecu, v katerem so se nacisti med drugo svetovno vojno zverinsko znesli nad nedolžnim prebivalstvom.

Zadnji veliki organizacijski napor pa je za KD Fran Venturini predstavljala tradicionalna šagra na Krmenki, ki pa se zaradi slabega vremena ni obnesla tako kot so pričakovali.

Odborniki KD Fran Venturini pa že mislijo za naprej, kajti zdaj, ko so prišli do kulturnega hrama, ga želijo čimbolje izkoristiti. Načrti za novo sezono so precej obsežni; vanje spadajo samostojni koncerti Tržaškega okteta, moškega zbora Vasilij Mirk in Valentin Vodnik, srečanje s pobratenim zborom Loški glas iz Zagorja ob Savi, osrednji trud pa bo treba seveda vložiti v priprave za proslavo 15-letnice društva, ki bo 7. decembra letos. Ob vsem tem pa se bo pri Domju dogajalo še marsikaj pomembnega, o čemer pa bomo sproti poročali. Za zdaj pustimo, da si člani KD Fran Venturini naberejo svežih moči... (ris)

Zbor Vodnik čestital bivšemu pevcu

Moški pevski zbor «Valentin Vodnik» iz Doline je zelo lepo zaključil letošnjo uspešno sezono. Prejšnji teden so dolinski pevci snemali na radiu v Ljubljani, v tork zvečer pa so se zbrali v vasi na dvorišču hišne št. 86 pri Ivanu Štrajnu in mu s petjem čestitali ob 89. rojstnem dnevu. Povedati moramo, da je bil Vane Pevč, kot mu pravijo domačini, aktiven in dober pevec ter prosvetni delavec dobrih 60 let. Svojo pevsko kariero je začel leta 1912 pod vodstvom Josipa Pangerca. Njemu je sledil Fran Venturini, ki je vodil zbor za časa fašizma, dokler se je moral zateči v Jugoslavijo, od koder se je vrnil šele po osvoboditvi. Tudi Pevč se je po osvoboditvi spet vključil k zboru in prosvetnemu društvu ter pel najprej pod Boštjančičem in nato pod sedanjim pevovodjo Ignacijem Oto. Ivan je zbor zapustil pred deseti leti, ko se mu je KD Valentin Vodnik zahvalilo in čestitalo za njegovo vztrajnost in požrtvovalnost ter mu podelilo najprej diplomu, potem pa še zlato Gallusovo odličje. Danes je Ivan v pokoju, petje pa ljubi kot v mladih letih. Čestitkam ob jubileju se pridružuje tudi naš dnevnik.

M. M.

Na sliki: Ivan Štrajn v sredini, na koncu mize. Dolinski pevci mu voščijo ob 89. rojstnem dnevu s petjem

Včeraj-danes

Danes, TOREK, 19. julija VINCENC
Sonce vzhaja ob 5.33 in zatone ob 20.49 — Dolžina dneva 15.16 — Luna vzhaja ob 16.08 in zatone ob 1.26.

Jutri, SREDA, 20. julija MARJETA

Vreme včeraj: temperatura zraka 29 stopinj, zračni tlak 1018, 3 mb ustaljen; veter 5 kilometrov na uro zahodnik, vlaga 67 odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 25,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Elena Tognon, Federico Macor, Francesca Laterza, Barbara Dima, Simone Baiocco, Alessandro Stefanelli.

UMRLI SO: 69-letna Anna Vascotto vd. Pregara, 60-letni Oscar Ienco, 75-letna Cristina Berdon por. Ghergani, 55-letni Giovanni Gravina, 70-letni Antonio Dionis, 49-letni Vincenzo Fonda, 76-letna Maria Ladich vd. Geromet, 89-letna Amelia Bellati vd. Marisan, 79-letni Bartolomeo Perisco, 82-letni Ostiglio Dante, 61-letni Otello Ravali, 89-letna Maria Pressich, 56-letni Angelo Martini, 85-letna Giovanna Menon vd. Poles.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Montorsino 9, Trg Valmaura 11, Zgonik, Boljunec, Zavlje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Zgonik, Boljunec in Zavlje.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesslan: tel. 209-197.

Razstave

V galeriji TK, Ul. sv. Frančiška 20 akademski slikar Tomo Vran razstavlja najnovejša dela na temo Kosovelovih Integralov.

V galeriji «Centro Barbacana», Trg Barbacana 4, bodo danes, 19. t.m. otvorili razstavo romunskega umetnika Leonarda Rachite. Razstava bo odprta do 3. avgusta, od 10. do 13. ure ter od 17. do 20. ure. Ob nedeljah od 10. do 13. ure, v ponedeljkih ostane zaprta.

MENJALNICA

vseh tujih valut

15. 7. 1983

Ameriški dolar	1.528.—
Kanadski dolar	1.235.—
Švicarski frank	720.—
Danska krona	163.—
Norveška krona	207.—
Švedska krona	197.—
Holandski florint	527.—
Francoski frank	194.—
Belgijski frank	27.—
Funt šterling	2.320.—
Irski šterling	1.855.—
Nemška marka	589.—
Avstrijski šiling	83.—
Portugalski escudo	11.—
Pezeta	10.—
Jen	5.—
Avstralski dolar	1.280.—
Drahma	18.—
Debeli dinar	15,50
Mali dinar	16.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
FONDO ULCIA F. FILIZIO - 61-448

Gledališča

VERDI

Danes ob 20.30 šesta predstava opere C. Lombarda «Madama iz Tebe». Dirigent G. Gruber, režija V. Bertinetti.

CANKARJEV DOM

Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskega prehodu od ponedeljka do petka, od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah, od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Ariston 21.30 «Testa o croce» N. Manfredi, R. Pozzetto, P. Stoppa, Režija N. Loy.

Eden Zaprt zaradi počitnic.

Nazionale Dvorana št. 1 ob 15.30 «Maurietto». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 «La pornoviziola alla ricerca del piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3 ob 15.30 «Viziose e perverse». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 17.30 «New York, New York».

Mignon 16.00 «Agente 007: Dalla Russia con amore». Sean Connery.

Aurora 16.30 «1997, fuga da New York».

Cristallo Zaprt zaradi počitnic.

Capitol 16.30 «Porky's».

Finice Do 5. avgusta zaprt zaradi počitnic.

Radio 15.30 «Ecologisti del sesso».

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto Zaprt zaradi počitnic do 30. t.m.

Lumiere 17.00 «Messaggi da forze sconosciute».

Moderno 18.00 «Un mercoledì da leoni»

Giardino pubblico 21.15 «1941 - alarme a Hollywood»

Razna obvestila

Sekcija zveze borcev Boljunec vabi vse vaščane na masovni sestanek v četrtek, 21. julija, ob 20.30 v gledališču F. Prešeren. Obravnavali bomo program poletnega partizanskega praznika, ki bo od 5. do 8. avgusta 1983.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bo v mesecih julij in avgust poslovala vsak dan od 8. ure do 12.30, ter tudi v sredah in četrkih od 16. do 19. ure.

Zadruga Kulturni dom Prosek - Kontovel obvešča svoje člane, da bo izredni občni zbor v Soščevi hiši — Prosek, danes ob 20.30 v prvem sklicanju ter jutri, ob 20.30 v drugem sklicanju.

Slovenska kulturno gospodarska zveza obvešča, da bo v mesecih julij in avgust poslovala za stranke od 8.30 do 12.30.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Fortunata Rosatija daruje družina Maligoi 20.000 lir za godbo na pihala v Nabrežini.

V spomin na Fortunata Rosatija darujeta Danica Pellegrini in Zora Cosmani 20.000 lir za godbeno društvo Nabrežina.

Namesto cvetja na grob pok. Fortunata Rosatija daruje družina Peric (Šempolaj 44) 10.000 lir za center za rakasta obolenja.

V spomin na Viktorijo Savi por. Košuta darujeta mož Gigi in sin Luciano 10.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Ob procesiji sv. Petra in Pavla darujeta Julko in Lucia 5.000 lir za godbo na pihala Vesna - Križ.

Ob sedmi obletnici smrti moža Angela Kralja - Carli daruje žena Romana Stok 5.000 lir za godbeno društvo Parma in 5.000 lir za ŠD Primorac.

V spomin na Sergija Gersiniča darujejo Danica in sinova Giorgi 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 20.000 lir za Dijaški dom in 10.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob pok. Olge Križman vd. Guštin daruje kolektiv Kraškega vodovoda 70.000 lir za obnovo repntabske cerkve.

V spomin na svoje starše daruje Lidia Pellegrini 10.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah.

Ob uspehih «dnevi rekreacije» daruje družina Šemec 10.000 lir za ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob pok. Fortunata Rosatija darujeta Tatjana in Antek 20.000 lir za godbeno društvo Nabrežina. V isti namen daruje Milan Beuk 20.000 lir za godbeno društvo Nabrežina.

Ob prvi obletnici smrti Dušana Milčiča daruje sestra Olga Gruđen 20 tisoč lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

V spomin na moža Silvestra in starše daruje Draga Furlan 10.000 lir za društvo V. Vodnik in 10.000 lir za pihalni orkester Breg.

Čestitke

RADU MILIČU čestitajo ob uspešno opravljenem izpitu TJA.

Za najboljši maturantski izid na tehničnem zavodu čestitajo FLAVIJ TERČON teta Marija, mama, oče, teta in stric ter sestrične iz Nabrežine.

Izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi v četrtek, 28. julija t.l., izlet na Tolminsko. Potovali bomo čez Razdrtje po lepi Vipavski dolini, čez Col-Godovič do Idrije, kjer bo ogled muzeja rudnika živega srebra in kosilo. Nadaljujemo pot do Tolmina in se podamo v znamenita Tolminska korita. Vrnitev bo po goriški strani Volče - Kanal - Nova Gorica - Sežana v Trst. Vpisovanje bo v četrtek, 21. julija t.l., od 10. do 11. ure na sedežu društva, Ul. Cicerone 8.

Sekcija KPI iz Križa obvešča, da so še tri prosta mesta za izlet v sovjetsko Azijo, ki bo od 4. do 18. septembra. Telefonirati v večernih urah 220213.

Združenje Union, Podlonjer - Sv. Ivan priredi enodnevni izlet 31. t.m., Trnovski gozd - Čepovan. Informacije in vpisovanje vsak torek in četrtek, od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30. II. nadst., telefonirati 64459 ali 732858.

SPDT priredi v nedeljo, 31. julija, in v ponedeljek, 1. avgusta, dvodnevni izlet na Triglav. Vpisovanje ter informacije do vključno sobote, 31. t.m., na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20.

S. E. D. O. C.

Tržaški pokrajinski urad za delo sporoča, da mednarodni biro za delo išče delovno silo z naslednjimi kvalifikacijami:

za pokrajino NUORO: 1 splošni kuhar, 1 inštruktor za tenis; za pokrajino TARANTO: 1 rezalec in 1 strugar; za srednjo ITALIJO: 2 inženirja mehanike; 1 inženir elektronike - informatike; za pokrajino PIACENZA: 1 stavbeni tesar; 1 zidar; 1 zlagalec predmetov za zamot; 1 rezar.

Za vsa nadaljnja pojasnila se interesi lahko obrnejo na Ufficio Mobilità Territoriale pri Tržaškem pokrajinskem uradu za delo. Trst, Ul. F. Severo št. 46/1, soba št. 9.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

OSMICO sta odpela Berta in Marčelo na Katinari. Točita belo in črno vino. ODDAM v najem na zahodnem Krasu dvosobno stanovanje za omejeno obdobje. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Stanovanje».

ZENSKA srednjih let želi navezati prijateljske stike s starejšo izobrazbeno gospo. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Iskreno prijateljstvo».

URADNIKA/URADNICO z znanjem knjigovodstva išče podjetje z mednarodno trgovinsko dejavnostjo. Tel. (0481) 83081 ob delovnem času.

IZGUBILA sem zlato uro na cesti od Domja do Doline. Visoka nagrada za najditelja. Telefonirati v jutranjih urah na št. 794672.

PRODAM mlekarino v centru mesta. Telefonirati v večernih urah na št. 745547.

OSMICO je odprl Ivan Terčon v Marčelinjah. Toči belo in črno vino.

MISH-MASH trgovina oblačil nudi ob priliki poletne razprodaje od 10 do 50 odst. popusta.

PRODAM gumijasti čoln v dobrem stanju z motorjem. Tel. od 20.30 do 11. ure na št. 040/228507.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Priljubljeni. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Stanko Milič, Zagoni. Toči belo in črno vino.

OPRAVLJAM vsako pleskarsko delo po ugodni ceni. Tel. 040/811186.

NA PROSEKU dajem v najem za obdobje dveh let ali po dogovoru krajše, s centralno kurjavo, s kopalnico, obnovljeno hišo z vrtom. Ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Hiša na Proseku».

Šolske vesti

Na oglasni deski šolskega skrbništva je na ogled ministrska okrožnica, ki zadeva prošnje docentov za letne supvence na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1983/84 izključno za lestvice, ki so bile v teku letošnjega šolskega leta že izkoriščene. Rok za vlaganje prošnje zapade 21. julija 1983.

Slovenski zavod za poklicno izobraževanje organizira v šolskem l. 83/84 v Trstu sledeče tečaje: dveletni tečaj s kvalifikacijo za mizarje, dveletni tečaj s kvalifikacijo za tajnice v podjetju, tečaj s kvalifikacijo za analiste programerje, tečaj azuriranja za fiskalno vodenje malih obratov, posebni tečaj kmetijstva — gojenje oljk, posebni tečaj iz kmetijstva — vino, gradništvo in kletarstvo, posebni tečaj iz kmetijstva — vodenje združenih obratov, posebni tečaj iz kmetijstva — fitopatološka zaščita kultur. Vpisovanje in podrobnejše informacije do 23. julija na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Carducci 8/II vsak dan od 9. do 13. ure.

«Čardaška princesa» v gledališču Verdi

Kalamanova «Čardaška princesa», druga na repertoarju letošnjega tržaškega operetnega festivala v gledališču Verdi, je nedvomno opereta, ki se postavlja enakovredno, če je celo ne prekaša, ob bok Leharjevi «Veseli vdovi». Ima vse, kar se za uspešnico tega žanra zahteva: briljantno melodično muziko, polno lahke kotne pa vendarle kvalitetne spevnosti, ki zahteva že kar operne vokalne lastnosti, kot običajno sicer a v tem primeru spretno konstruirano zgodbo, ki naravnost kliče po verziranih komikah, folklori šarm, ki prihaja do veljave predvsem v baletnih vložkih, precejšen zborovski delež in pa scenski in kostimski dekor, kar vse ustvarja tisto tipično ozračje srednjeevropske «bel epoqe» konec prejšnjega in na začetku sedanjega stoletja.

Tokratna tržaška postavitev, ki se scensko oslanja na tisto izpred desetih let, vedno v okviru tržaškega festivala, sloni na vseh teh komponentah, vendar prvenstveno na no-silki naslovne vloge, sopranistki Eleni Zilio, šarmantni Silvi Varescu. Njen nastop zasluži same superlativne oznake od vrhunskih glasovih lastnosti, od briljantne odrske sprotnosti, zdaj radostne zdaj čustveno doživljene interpretativnosti in nena-zadnje same prikupne pojavnosti.

Ob Eleni Zilio zasluži prvo naslednjo pozornost neuničljiva Aurora Banfi v vlogi kneginje, bivše barske popevkarice Cecilie. Na sceni kraljuje s svojo simpatično in verzirano navzočnostjo, s svojim obvladanjem znanstvene tehnike, s tistim svojstvenim glasom, ki sicer kaže na lahko utrujanje, ki pa se tako imenitno podaja vlogam, ki jim s svojo interpretacijo daje šarmantno prikupnost.

Kot dobre operete ne more biti brez dobrih glasov, tako je ne more biti niti brez dobrih komikov. Za ta del sta poskrbela Riccardo Peroni kot grof Boni Cancianu, in zlasti Gino Pernice kot prvi natak Max, v katerem smo lahko tokrat odkrili povsem nove komične iz-

Elena Zilio

razne sposobnosti. V ta sklop vlog codi seveda še subretka Giordana Mascagni kot grofica Stesi, pa tudi Vergilio Zernitz kot Cecilijin mož princ Leopoldo Maria Lippert-Waylshheim, prva tudi pevsko, drugi pa izključno govorno. Tudi Giampiero Becherelli in Gianfranco Saletta, prvi kot Feri Kerekes in drugi kot general Rohnsdorf, sta se lepo vključila v celoto, kar velja še za ostale obrobne vloge, v katerih so nastopili Lucio Rolli, Fulvia Gasser in Gian-na Jenco.

Glavno tenorsko vlogo Edvina Carla, sina princa Leopolda Marie in Cecilie, je pel in igral Orlando Montes, pevsko še še, igralsko pa povsem neustrezno ob takih partnerici, kakršna je Elena Zilio. Težave mu je povzročala že izgovorjava (Montes je namreč Španec), predvsem pa je motila njegova odrska okornost. Vsaj glasovno ga je celo prekašal Dario Zerial v sicer majhni vlogi notarja Kissa.

Orkester je ustrezno vodil madžarski dirigent Janos Sandor, festivalski balet se je v koreografijah Franca Estilla predstavljal kot ubran ansambel, isto velja seveda za Verdijev zbor, za bogate kostume in nekoliko manj za sceno. Režiser Francesco Macedonio je celotno predstavo scensko dobro uskladijal na sicer omejenem prostoru. (jk)

Tržaški oktet v šentjakobski cerkvi

Petkov koncert Tržaškega okteta v šentjakobski cerkvi je bil dogodek, ki zasluži vso pozornost ne le kot podoba, ki je povezala v sodelovanju starih kultur in družbi različnih nazorov, ampak tudi zato, ker je pritegnila res lepo število poslušalcev (vsi sede-deni), pač pa tudi in še zlasti kot pri-reditev, ki se je visoko dvignila nad raven poletne dejavnosti. Seveda ni, da bi na novo odkrivali kvaliteto te-ga našega vokalnega ansambla, saj se sama potrdila že na vrsti na-stopov doma in na tujem. Treba pa je osekakor poudariti, da se je Tržaški oktet tokrat predstavil z zelo zah-valnim celovečernim sporedom umet-nih pesmi in raznih ljudskih priredb od renesanse (Gallus do sodobnikov), torjih besedil in glasbe. Prav to se ni zdi se posebej vredno priznanja ni v polvalu, saj žal premnogi naši zbo-delih, čeprav je tudi res, da zahteva pretežni del teh skladb tudi večjo iz-raznjalno raven.

No, pri Tržaškem oktetu to ni pro-ble, saj predstavlja dovolj homoge-ni zbor izbranih glasov, ki se pod lahkotno letovalno vodstvom Janka Bana del. Problem pa lahko predstavlja se-nasta nastop, tudi zanj ambient, v katerem nastopajo. To se je pokazalo v prostor-ni cerkveni ladji, kjer petje je akor-nej manj od izraza v razvejanih in razhajajo in se pojavlja nevarnost in-pri tistih treh Gallusovih delih na začetku sporeda, ki jih je zbor zapel v dohodni sestavi enakih glasovnih skupin. Gre seveda za pripombo, ki

se nanaša zgolj na akustične značil-nosti prostora, nikakor pa ne za teh-nično raven izvedb, ki so bile v glav-nem brez pripomb. Tako je na primer v prvem delu posebej ugajala Ada-mičeva Vasovalec na županičjevo be-sedilo, Maličeva Trudni od dela na Kosovelovo besedilo, v kateri je pri-šla lepo do izraza vokalno interpreti-rana tesnoba, tako značilna za ce-loten Kosovelov opus, in Otava Zubelj nad vasjo na besedilo Borisa Pangerc-a (člana okteta), čeprav morda prav tu ansambel še ni prodril do dna av-torjevih intencij. Vrabčeva Zdravljica je dala večeru himnični prizvok in je zato stilno izstopala.

V drugem delu so zaslužile tako glede izvedbe kot kompozicijskih zna-čilnosti, tako mojstrskih interpretacij ljudske melodičnosti z naših zapadnih meja, Merkušjeva iz Kanalske doline Kje me mošnja, Špehonjeva iz Be-neške Slovenije Beri, beri rožmarin zeleni in Vodušкова rezijanska Da uōra ta čaninava. Manj te pristnosti je bilo zaznati v Krekovi ljudski pri-morski Sijaj mi sončece. Zadnje štiri, de Marzijeve Signore delle cime, dal-matinska ljudska Eto pletem mrižu svojo, češka ljudska Jaku sem si in Ruska ljudska Tari bari, so bile zgo-voreni dokaz oktetove sprostene upo-tosti, glasovne čistosti in ritmične za-nesljivosti.

Občinstvo se kljub uvodnemu vabi-lu, naj se ploskanje omeji na konec prvega in drugega dela sporeda, ni moglo vzdržati, da ne bi vsako pesem posebej pospremlilo z aplavzom.

Da ne bo ostalo samo pri anonim-nosti okteta, njegovi člani so: Rudi Stopar, Rudolf Žagar, Marko Arduini, dr. Vinko Milič, Boris Pangerc, Val-ter Kovačič, Vladislav Komar in An-tek Seražin. (jk)

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	15.10 Rhoda - TV film
13.00 Želja po glasbi	15.35 «Naso di cuoio (gentiluomo d'a more)» - film
13.30 Dnevnik 1	17.00 Tandem - poletna popoldanska oddaja
13.45 Bataan - film	V teku oddaje risanke in doku-mentarci
15.35 Mister Fantasy - glasb. oddaja	18.35 Iz parlamenta
16.15 Živalski svet - dokum. oddaja	18.40 Dnevnik 2 - Sportne vesti
16.50 Sveže, sveže - glasba, predsta-ve in aktualnosti - v studiu Ro-bertha Manfredi	18.50 Rumeno, oranžno, rdeče... sko raj sinje - znanstvena oddaja
17.10 Astroboy - risanka	19.45 Dnevnik 2 - Vesti
17.30 Glasbena oddaja	20.30 «L'uomo venuto dalla pioggia» film
18.00 Colorado - TV nadaljevanka	22.25 Dnevnik 2 - Nocoj
18.30 Dokumentarna oddaja	22.35 Tedenska oddaja o turizmu in prostem času
18.40 V studiu z gosti in glasbo	23.00 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
19.00 Michele Strogoff - TV nadalj.	23.35 Rim: atletika
19.30 Nagradno tekmovanje z gle-dalci	italijansko prvenstvo
19.45 Almanah, Vremenske razmere	
20.00 Dnevnik 1	
20.30 Macario - življenje komičnega igralca	
21.40 Quark - posebna oddaja o zna-nosti	
22.30 Dnevnik 1	
22.40 Reflektor na...	
23.35 Dnevnik 1 - Zadnje vesti, Dane-s v parlamentu, Vremenske razmere	
Drugi kanal	
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri	
13.15 Sola in vzgoja	
13.45 Popoldanski variete z Aldom in Carlom Giuffrèjem	
14.10 Slike iz Indije	
Tretji kanal	
11.00 - 13.00 Literarna nagrada Val-lombrosa	
17.00 Rim - pletanje	
19.00 Dnevnik 3	
19.20 Dnevnik 3 - Deželne vesti	
19.55 Italijanski dokumentarci od le-ta 1949 do leta 1970	
20.05 Sola in vzgoja	
20.30 Torkov koncert	
glasba Schuberta	
21.45 Orson Welles, genij kinemato-grafije: Macbeth - film	
23.35 Posebna glasbena oddaja	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	19.00 Obzorja
18.15 Poročila	19.30 TVD - Stičišče
18.20 V znamenju dvojčkov: O dveh jezikih	19.45 Ryan - serijski film
18.40 Duo Madras - folklorna oddaja	20.45 Noč obračuna - film
19.05 Srakanjani - kratki film	22.10 TVD danes
19.15 Risanka	22.20 Zeit im Bild - Čas v sliki
19.30 TV dnevnik	
20.00 Stregovi - TV nadaljevanka	
21.10 Skupno	
Koper	
14.00 in 17.30 Odprta meja - oddaja v slovenščini	
18.00 Salut, Champion - serijski iflm	
Zagreb	
18.00 Poročila	
18.15 Pustolovščina - otroška oddaja	
18.45 Pop rock glasba	
20.00 Skupno	
20.50 Nekdo me opazuje - film	
22.20 TV dnevnik	

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	14.00 Laura - TV film
8.30 Dobro jutro, Italija	14.30 Monjiro - TV film
8.35 Phylis - TV film	15.30 Risanke
9.00 Alice - TV film	16.00 Risanke
9.30 Mary Tyler Moore - TV film	17.30 Risanke
10.00 Lou Grant - TV film	18.00 Risanke
11.00 Dan za dnem - TV roman	18.30 Risanke
11.30 Rubrike	19.00 Risanke
12.00 Mala odrasla Nell - TV film	19.30 Risanke
12.30 Help! - glasbeno tekmovanje	20.00 Risanke
13.00 Kosilo je pripravljeno	20.30 «Le orme» - film
nagradno tekmovanje	22.00 Inšpektor Regan - TV film
13.30 Steze - TV roman	23.00 Kodeks 3 - TV film
14.30 General Hospital - TV roman	00.30 «Il massacro della Guyana» - film
15.30 «Addio Jeff» - film	
17.00 Search - TV film	
18.00 Moj prijatelj Arnold - TV film	
18.30 Popcorn - glasbena predstava	
19.00 Vsi domov - TV film	
19.30 Kung-fu - TV film	
20.25 Poldark - TV film	
21.25 «Una donna alla finestra» - film	
23.25 Šport: Box	
00.25 «I giovani leoni» - film	
RETE QUATTRO	
08.30 Ciao, ciao	
10.15 «Sybil» - film	
12.00 Operazione sottoveste - TV film	
13.00 Zdravniški poklic 9 - TV film	
14.00 Agua viva - TV novela	
14.45 «Una provinciale a New York»	
16.30 Ciao, ciao	
18.00 Star Blazers - Risanke	
18.30 «Quella casa nella prateria» - TV film	
19.30 «Quincy» - TV film	
20.30 «Moss Wine detectives» - film	
22.30 Mesto angelov, TV film	
23.30 FBI - TV film	
Agente H.A.R.M. - film	
ITALIA 1	
09.30 Nemirno otroštvo, TV novela	
10.00 «Orchidea nera» - film	
12.00 Get Smart - TV film	
12.30 Čarobno življenje - TV film	
13.00 Bim, bum, bam	
14.00 Nemirno otroštvo, TV novela	
14.30 «Il milionario» - film	
16.25 Bim, bum, bam	
18.00 «La grande vallata» - TV film	
19.00 Wonder Women - TV film	
20.00 Vojak Benjamin - TV film	
20.30 «Stalag 17 - L'inferno dei vi-vi» - film	
22.30 Kojak - TV film	
23.30 «Dollari che scottano» - film	
01.00 Cannon, TV film	
TELEPADOVA	
10.00 Zadnji dokaz - TV film	
11.00 «Luv, vuol dire amore», film	
13.00 Risanke	
13.30 Risanke	
14.00 Laura - TV film	
14.30 Monjiro - TV film	
15.30 Risanke	
16.00 Risanke	
17.30 Risanke	
18.00 Risanke	
18.30 Risanke	
19.00 Risanke	
19.30 Risanke	
20.00 Risanke	
20.30 «Le orme» - film	
22.00 Inšpektor Regan - TV film	
23.00 Kodeks 3 - TV film	
00.30 «Il massacro della Guyana» - film	
TRIVENETA	
06.00 «L'erede di Al Capone» - film	
07.30 Risanke	
08.20 TV film	
09.30 Posebni agent - TV film	
10.00 Monitor	
12.30 Informacije	
12.40 TV film	
13.30 Horoskop	
13.40 Risanke	
14.00 Gli eroi di Hogan - TV film	
14.30 Film	
16.00 Kinospored	
16.30 Harry ò - TV film	
17.30 Risanke	
18.10 Honey West - TV film	
19.00 «Polvere di stelle» - TV film	
20.00 Sempre tre sempre infallibili - TV film	
21.00 «Il grande attacco» - film	
22.30 Le grandi congiure, seneg.	
24.00 Horoskop	
00.10 «Voi assassini» - film	
01.40 «Ombra nell'ombra» - film	
03.10 Posebni agent - TV film	
04.00 «Prima ti perdono ... poi ti» - film	
05.30 «I cavalieri di Re Artù - TV film	
TELEQUATTRO	
08.30 Povezava z oddajnikom progra-mov Italija 1	
19.00 Dogodki in odmevi	
TELEFRIULI	
12.45 Dnevnik	
13.00 The Beverly Hillbillies - TV film	
14.00 Eredità amara - film	
18.00 The Beverly Hillbillies - TV film	
18.30 Gunsmoke - TV film	
19.25 Dnevnik	
20.00 Tudi bogati se jočejo, TV film	
20.30 «Zeppelin» - film	
22.00 Horoskop	
22.05 Dnevnik	
22.20 Udinese story	
24.00 Abat-jour	

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10-10.00 Radijski mozaik: Pogovori; Glasbena ma-tineja; 9.15 Roman v nadaljevanjih: D. Jančar: «Galjot», 14. nad.; 10.10 S koncertnega in opernega repertoa-rja; 11.30-13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 Glasbeni jubi-lej; 13.20 Glasba po željah; 14.10-16.00 Mladinsko popoldne: Otroški kotiček; 14.30 Naš jezik; 14.35 Poeti rocka; 15.45 Literarni listi; 16.00 Klasični al-bum; 17.10-19.00 Razširjeni obzornik: Zimzelene melodije; 17.20 G. Revere: «Sampiero». Igra v 5 dejanjih.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; Ju-tranji koledar; 6.15 Vremenska napo-ved; Pravočasno svetuje zavarovalna skupnost Triglas; Cestne razmere; E-konomska priporočila; 6.45 Prometni servis; Napoved radijskih in TV pro-gramov; 7.00 Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev; Priluhnite med glas-bo; 13.10 Predstavitve popoldanskega programa; 13.20 Zanimivosti, reporta-že, pogovori; 13.45 Narodne in pona-rodne; 14.05 Objave, kinospored, eko-nomska priporočila; 14.20 Glasbena produkcija Radia Koper; 14.35 Glas-bene želje poslušalcev po telefonu; 15.25 Ekonomska priporočila; 15.30 Za varnejši jutri - zavarovalna skupnost Croatia; 15.45 Ekonomska priporočila; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; Objave; 17.30 Počitniški vr-tiljak; 18.00 Zaključek; 18.00-18.55 So-točje.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Horoskop; 7.30 Glasba; 7.50 Time music; 8.32 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lu-

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov
UKW - Beli križ 102,0 MHz
UKW - Koper 98,1 MHz
UKW - Nanos 88,6 MHz

cianovi dopisniki; 10.00 Glasba in po-šta; 10.35 Vrtljak motivov; 11.00 Svet mladih; 11.30 S prve strani; 11.35 Glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Poročila v nemščini; 14.40 Glasba; 16.15 Poje in igra skupina Casadei; 16.32 Glasba; 17.00 Made in Jugosla-vija; 17.32 Glasba; 19.32 Poročila v nemščini; 19.40 Poročila; 20.00 Zaklju-čev programov.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00-8.30 Glasbena matine-ja; 9.00 Glasbeno-govorni program; 10.30 Pesmi v času; 11.00 Popevke; 11.34 Radijska nadaljevanka; 12.03 Živeli, radiol!; 13.15 Master - glasba dan za dnem; 15.00 Od Lepe Otero do Lili Marlene; 16.00 Poletni popol-danski program; 17.25 Globetrotter - nove plošče; 18.05 Poje Bob Dylan; 18.25 Koncert; 19.28 Napotki za po-morščake; 19.30 Jazz glasba; 20.00 Radijski zazor; 20.45 Radijska pri-redba; 21.00 Vokuni; 21.25 Monologi; 21.40 Povest za vsakogar; 22.22 Na-potki za avtomobiliste; 22.27 Audio-box; 22.50 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski klic.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10, 6.45 in 7.35 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Za šolarje; 8.35 Iz glas-benih šol - Republiško tekmovanje u-čencev in študentov glasbe; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervi-rano za...; 11.05 Ali poznate?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.00 Danes do 13. ure; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melo-dije; 14.05 Odrasli tako, kako pa mi?; 14.15 Čez tri gore, čez tri dole; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrti-ljak; 15.40 Naš gost; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Sotočja; 18.45 Glasbena medigra; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dne-vnik; 19.25 Obvestila in zabavna glas-ba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Mi-nute z ansambli A. Sossa; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih; 21.05 Radijska igra; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših spore-dov; 22.30 Mikrofoni za slovenske pev-ce zabavne glasbe.

V kratkem podražitev plina tudi na omrežju konzorcija CAFO

Cena se bo predvidoma zvišala za okrog 30 lir - Še zmeraj premalo priključkov na omrežje

Tudi za okrog 1100 gospodinjstev na območju Gradišča in nekaterih sosednjih občin, se bo podražil plin. V upravnem odboru konzorcija CAFO prav te dni razpravljajo o poviški, pravzaprav o višini poviška v meja, ki jih dopušča, oziroma določa zakon. Najverjetneje bodo ceno povišali za 30 lir, kar pa mora nato še potrditi pokrajinski odbor za cene. Kubični meter plina bo tako stal 366 lir (sedaj 336,914), k čemur je treba prišteti še 30 lir takse za urad UTIF in seveda 10% davek. Cena metana se bo torej približila 400 liram za kubični meter.

Podražitev bi v smislu ukrepa medministrskega odbora za cene morala veljati že od 2. julija dalje, ni pa povsem gotovo, če bodo uporabniki višjo ceno plačali že s prvim računom, kajti postopek od sprejema sklepa do odobritve višje cene je običajno precej dolgotrajen. Bodo pa kasneje doplačali razliko!

V zvezi s plinskim omrežjem, je bilo v skupščini konzorcija doslej in posebej še v zadnjih mesecih, kar precej slabe krvi. Tokrat bo razburjenje v vrstah uporabnikov.

Razlog za spore v predstavniškem organu petnajstih občin, članic konzorcija, je v stalnem naraščanju primanjkljaja, ki ga morajo kriti članice. Pri ustvarjanju primanjkljaja pa ima precejšen delež prav plinsko omrežje, ki nastaja počasi, postopo-

ma in samo v nekaterih od občin, ki so članice konzorcija. In prav tu tiči kamen spotike, ki ga skušajo, do zdaj brez prevelikega uspeha, odstraniti.

Plinsko omrežje je že napeljavano, ali pa ga šele dopolnjujejo, na območju sledečih občin: Gradišče, Zagraj, Romans, Vileš, Fara, Foljan, Mariano in Šempeter ob Soči. V prihodnjem obdobju naj bi plin pripeljali še v Slovrenc in Moš, po letu 1990 pa še v druge štiri občine: Koprivno, Moraro, Sovodnje in Doberdob. To sicer po načrtu metanizacije, ki ga je izdelal konzorcij, ni pa potrdila dežela. Ob tem je treba povedati še, da se tudi že potrjeni načrt uresničuje s precejšnjo zamudo. Za dve od občin članic, Dolenje in Števerjan, ni predvidena gradnja metanovodnega omrežja niti v kasnejših letih. Sicer pa je treba ob tem povedati, da je občina Števerjan ob koncu lanskega leta izstopila iz konzorcija in se je taka odločitev ne tiče.

Posebno vprašanje predstavlja poraba plina in to v krajih, ki že razpolagajo z omrežjem. Število novih priključkov narašča počasneje od predvidevanj, je bilo slišati na enih zadnjih skupščin, kar ustvarja dodatne težave finančnega značaja upraviteljem, saj morajo družbi SNAM plačati količine plina, za katere so podpisali pogodbo, ne glede na to, če se plin uporabi ali ne. Trenutno je

na ožjem območju Gradišča ter v nekaterih bližnjih krajih 1150 priključkov, do konca leta, ji bo še nadaljnjih 200 do 250.

Kaj zavrinalo vpliva da se ljudje neradi odločajo za priključek na razmeroma cenen vir energije?

Tudi o tem so že razmišljali v upravnem odboru CAFO in v skladu s tem za leto 1983 celo znižali pogodbeno količino plina. Težje se odločajo za priključek v tistih gospodinjstvih, kjer imajo centralno ogrevanje na nafto, saj pomeni prehod na plin dodatni strošek za nakup kotla, oziroma preureditev dosedanjega sistema. Ni majhen pa niti pavšalni strošek, ki ga morajo plačati za samo izvedbo priključka, od maja letos okrog 450 tisoč lir.

Bo skorajšnja podražitev plina dodatno zavrila zanimanje za priključitev na plinsko omrežje?

Občinski svet se sestane v petek

Goriški občinski svet se bo sestel v petek, 22. t.m., ob 18.30. Na dnevnem redu cela vrsta sklepov ožjega odbora (ratifikacije) ter vrsta vprašanj s pjodročje urbanistike. Govor bo tudi o podelitvi častnega občanstva svetovno znanemu raziskovalcu prof. Carlu Rubbii.

V Novi Gorici se pripravljajo na proslavo letošnjih jubilejev

Osrednja slovesnost bo 11. septembra

V Novi Gorici potekajo priprave na septembrske slovesnosti, ko bodo počastili 40. obletnico raznih dogodkov iz narodnoosvobodilnega boja, dogodkov, ki so bili odločilnega pomena za kasnejšo zgodovino Primorske, Slovenije, Jugoslavije, pa tudi za naš v zamejstvu.

Kakor smo v Primorskem dnevniku že poročali bo osrednja proslava v nedeljo, 11. septembra, v Novi Gorici. Pričakujejo, da se bo manifestacije udeležilo okrog 60 ljudi, od tega okrog 10 tisoč nekdanjih borcev in aktivistov. Slavje bodo v celoti prenašali po jugoslovanskem televizijemskem in radijskem omrežju.

Poleg osrednje slovesnosti v Novi Gorici se bo tiste dni, ob občinskem prazniku Nove Gorice zvrstilo še nekaj drugih pomembnih prireditev. V soboto 10. septembra bodo na Trnovem odkrili obnovljeno grobnico padlih borcev in spominsko obeležje žrtvam protifašističnega boja z območja novogoriške občine.

Akademski kipar Negovan Nemec je že tudi izdelal nad - simbol septembrskih prireditev. Pojavljal se bo na vabilih, plakatih, ovojnicah, na priložnostni znački in na steni manifestacije v Novi Gorici.

Osnova in izhodišče emblema je krog, ki ga na obodu obkroža enako širok krožni pas z napisom IX. korpus 1943 - 1983. Iz krožnice se pne in razvija simbolika štirih puščicastih krožnih, različnih, a v isto smer obrnjenih pasov, ki s svojim impulzivnim nagonom nakazujejo rast in razvoj herojske štiriletne poti narodno-

osvobodilne vojne. Revolucionarne te poti simbolizira petokraka zvezda.

Senatorica Gerbec na valu 202

Senatorica KPI Jelka Gerbec bila v nedeljo gostja oddaje Valu 202 Radia Ljubljane. Oddaja potekala «v živo» iz novogoriškega radijskega studia. V odgovorih na vprašanja časnika - komentatorja Marijana Drobeža je obravnavala vsa poglobljena vprašanja, ki niso vajo stanje in politični položaj deželj Furlaniji - Julijski kraj. Posebno analizo je namenila zadevanjem za sprejem globalnega zaščitnega zakona za slovensko rodnostno skupnost v Italiji ter logom demokratičnih političnih v boju proti fašističnemu terorizmu na Tržaškem.

Nedeljsko oddajo Na Valu 202 dia Ljubljane spremlja nekaj slosoč poslušalcev v vsej Sloveniji, tudi pri nas v zamejstvu.

Štipendije za diplomske naloge

Goriška pokrajinska uprava razpusti 8 štipendij, vsako v višini 2000 lir za diplomske naloge o kulturni, gospodarskih in drugih vprašanjih povezanih z goriškim teritorijem.

Na natečaju lahko sodelujejo verziitetni študentje, ki so v lanskem letu imeli stalno bivališče v goriški pokrajini. Prispevke je treba oddati najkasneje do 30. septembra. Podrobnejše informacije dajejo v radu za šolstvo pri goriški pokrajini.

Razna obvestila

SPD Gorica obvešča člane in prijatelje na sobotno slovesnost ob prtlju obnovljene kočice na Kamniškem sedlu, na osrednji dogodek, ki bo PD Kamnik tudi počastil 90 let obco obstoja. Slovesnost bo 23. t.m. 11. uri.

Izleti

Enkratno prilžnost za ljubitelje metnosti pomeni 9-dnevni avtobusni let, od 20. do 28. avgusta po Vojvodini, Srbiji, Kosovu ter Bosni in Hercegovini, z ogledom znanih srbskih spomenikov in drugih kulturnih spomenikov. Zajemljena strokovno vodstvo, udoben prevoz. Na izlet vabita Slovensko planinsko društvo in Društvo venskih upokojencev. Informacije prijave (z vplačilom) na sedežu štva vsak dan od 10. do 12. ure trgovini Bauzon do vključno 30. septembra. Izlet bo, kolikor se bo v enem roku prijavilo minimalno število udeležencev.

Kino

Gorica

VERDI Zaprt do 28. julija. CORSO 18.00-22.00 «Il postino sempre due volte». VITTORIA 17.30-22.00 «Desideri di e bagnati». Prepovedan mladim pod 18. letom.

Tržič

EXELSIOR 18.00 - 22.00 «Il mannaro - americano a Londra». PRINCIPE 18.00 - 22.00 «Innamorato to pazzo».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 «Učenke Madama». Nemški erotični film. SVOBODA 21.00 «Zakaj ne pribejmo posteljo». Danski film. DESKLE 20.30 «Razvneti duhovi». llijanska komedija.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Al Moro, Ul. Carducci 38 - 84268. LEKARNA V TRŽIČU La centrale - Trg republike tel. 72341.

POGREBI

Giuseppe Stani ob 8.00 iz splošne bolnišnice v cerkev pri Madonni na glavno pokopališče. Franc Doljak ob 9.30 iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče Štmaver. Luigi Turco ob 11.00 iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločnik. Francesca Devetak vd. Binik ob 12.30 iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrev.

Pokrita tržnica dobiva nov videz

Prenovitev ribarnice končana Zdaj delajo na glavnem objektu

Februarja letos začeta dela za prenovu ribarnice na goriški pokriti tržnici se bližajo koncu. Po besedah vodje del, arh. Riavisa, se bodo zaključila že v začetku prihodnjega meseca, ko se bodo prodajalci vrnili na staro mesto, ki pa je med tem časom dobil povsem drugačen, nov videz. Prej so na tržnici imeli skupen hladilnik, vsak teden so si morali izmenjati mesta, da bi kdo ne bil privilegirani, higienske razmere so bile za današnji čas prav gotovo neprimerne.

Zdaj bo precej drugače, saj bodo prodajalci nekako v krogu, njihove stojnice pa stalne. Še nekaj dni bodo sicer morali vzdržati v precej zaslužnih pogojih, potem pa se bodo preselili v povsem obnovljeno ribarnico.

Včeraj, kakor smo že poročali, pa so pričeli z obnovitvenimi deli na osrednjem objektu tržnice, stojnice pa so prodajalci premestili v prostor bivšega podjetja ARTESEC v

Ul. sv. Klare. Tam bodo predvidoma ostali vse do jeseni, ali še dlje. Dela se bodo namreč zavlekla vsaj do konca leta, saj je treba postoriti marsikaj in primerneje, zlasti kar zadeva higienske razmere, urediti prostor, ki služi namenu že iz časov pred prvo svetovno vojno. Zunanjsa videza sicer ne bodo spreminjali, po prenovitvenih delih pa bo objekt prav gotovo prijetnejši, tako za množico gospodinj, ki se vsako jutro tu zbira po nakupih, pa tudi za tiste ljudi, ki jim pokrita tržnica pomeni delovno mesto.

Nova številka

«Il Territorio»

Te dni je izšla osma številka revije «Il Territorio», ki objavlja javni večnamenski kulturni center v Ronkah. Obsega vrsto zanimivih člankov in reportaž, med drugim tudi zapis o pustnih prireditvah v Doberdobu.

Prve ugotovitve letošnje turistične sezone

V Gradežu na splošno več gostov vendar se zadržujejo krajši čas

Do konca junija so v Gradežu za beležili 42 tisoč 479 gostov, ali kakih 15 odstotkov več kakor v enakem obdobju lani. Obračun je na prvi pogled ugoden, vendar pa je ob podrobnejši preučitvi podatkov o številu nočitev precej drugačen. Kljub izrazitemu porastu števila gostov, se je število nočitev le malenkostno zvišalo. Z drugo besedo bi lahko rekli, da se je povprečno trajanje bivanja skrajšalo, da se gosti zadržujejo v tem znanem turističnem kraju manj časa kot lani. Spet eden od pokazateljev splošne in vse hujše ekonomske krize? Najbrž bo kar držalo, saj je skrajšanje števila prenočitev posebej izrazitev pri domačih gostih, ki so sicer številnejši kakor lani, vendar ostajajo v Gradežu manj dni kakor doslej.

Ugodni so podatki o prisotnosti gostov iz tujine. Do konca junija jih je bilo 19 tisoč 286 (v istem obdobju lani pa 17 tisoč 815). Število nočitev tujih gostov se je povišalo za okrog 7 odstotkov, medtem ko so za letošnje turistično sezono v hotelih, in campingih še kar zadovoljni, izgleda, da imajo dovolj nezasedenih sob v raznih penzionih in zasebnih stanovanjih.

Gostinci v Gradežu računajo, da se bo bilanca popravila v juliju in avgustu, ko imajo v tem kraju največ gostov.

Nepovabljeni gostje v vrtcu

Vse kaže, da se v poletnem vrtcu v Ul. Brolo «igrajo» te dni tudi nepovabljeni otroci. Menda je za to krivo predvsem pomankanje ustreznih ograje. Da je to res so ugotovili otroci in osebje poletnega vrtca v petek zjutraj, ko so s presenečenjem opazili, da je nekdo med njihovo odsotnostjo lepo spravil v nekakšen kup klopce, mizice in igrače ter mimogrede tudi razbil šipo. Vrtec bi kazalo zato primerno ograditi.

Tečaj plezanja in spuščanja v jame

Goriška sekcija italijanskega alpinističnega kluba (CAIS), praznuje letos 100 let delovanja. Ob pomembni obletnici so italijanski planinci uresničili že vrsto pobud, od izdaje pomembnih publikacij, organizacija alpinistične odprave Vande, do kulturnega srečanja v počastitev obletnice. Svoj doprinos k proslavam jubileja pa bodo dali tudi jamarji, člani društva «L. V. Bertarelli». Organizirali so namreč strokovni tečaj tehnike spusta in plezanja v jamah. Udeležuje se ga 25 jamarjev iz cele

države, med predavatelji pa so tudi strokovnjaki iz Avstrije in Jugoslavije.

Tečaj se je pričel prejšnjo soboto, zaključil pa se bo ob koncu tedna. V tem času si bodo udeleženci ogledali nekaj jam na goriškem in tržaškem Krasu, poslušali predavanje ter seveda tudi praktično preizkušali pridobljeno znanje. Poleg tega so v razstavnih prostorih Avditorija pripravili tudi razstavo o turističnih jamah v Evropi.

Po Adamellu na vrsti Tofane

V prejšnjih letih so se goriški planinci med tradicionalnim večdnevni izletom v Dolomite povzpeli na Pelmo, Civetto, Antelao in Adamello, še prej pa tudi na Sorapis in Ortles. Letos so za cilj večdnevnega izleta izbrali skupino Tofane, blizu Cortine, znane vrhove, tako po svoji mogočnosti in lepoti, pa tudi po bojih med prvo svetovno vojno.

Izlet v Dolomite, ki ga prireja Slovensko planinsko društvo, bo od 29. do 31. julija. Odhod z lastnimi sredstvi v petek, 29. julija v popoldanskem času.

Izlet je primeren tudi za planince, ki letos še niso pridobili prave kondicije. Že sam vzpon do zavetišča, kjer bo predvidoma prenočitev, pomeni enkratno doživetje. Za tiste, ki pa se ne zanešajo preveč na lastne noge, je do vrha Tofane di Mezzo (3.244 m) speljana žičnica.

Če bo vreme primerno, je za nedeljo, 31. julija, predviden še krajši izlet v okolico znanih treh Cim. Zaradi boljše organizacije društvo priporoča, naj se udeleženci javijo na sedežu vsak dan od 10. do 12. ure ali pa v trgovini Bauzon najkasneje do 26. t.m.

Cepljenje psov v občini Doberdob

Županstvo v oberdobu obvešča, da bo obvezno cepljenje psov proti steklini v Doberdobu, pred osnovno šolo, v četrtek, 21. t.m., od 10. do 12. ure. V četrtek, 28. julija, od 10. do 11. ure bo cepljenje na Poljanah, pri spomeniku, istega dne, od 11. do 12. ure pa na Palkišču. Cepljenje je obvezno za vse pse, starejše od treh mesecev. Lastniki naj prinesejo s seboj plastično brizgalko. Cepljenje je brezplačno, zamudniki, oziroma lastniki živali, ki iz takih ali drugačnih razlogov ne bodo poskrbeli za cepljenje v zgoraj omenjenih dneh, bodo morali poskrbeti za naknadno cepljenje pri živinozdravniku v Ronkah.

Nekoliko bolj urejene ceste na Oslavju

Občina je vendarle poslala delavce in stroje ter tako poskrbela za očiščenje cest na Oslavju. V soboto in včeraj dopoldne so s stroji porezali (in oklestili) bujno zelenje ob cesti, ki je že resno oviralo promet. Dela so v glavnem opravili s stroji, zato

učinek, po estetski strani, ni najlepši. Je pa, vsaj glede boljše vidljivosti in s tem varnosti, veliko boljše, pravijo Oslavci. Najbrž bi le kazalo cesto redno čistiti in ne le samo ob priložnosti raznih slovesnosti, kakršna bo danes na Kalvariji.

Pogovor z neodiplomiranko Lio Legišo

Poznavanje jezikovnega stanja v zamejstvu izredno pomembno za boj proti asimilaciji

Na tržaški univerzi je junija zaključila svoj študij Lia Legiša. Predstavila je tezo o dvojezičnosti na področju devinsko-nabrežinske občine. Zaradi izredno zanimive teme smo jo prosili, da nam o svoji diplomski nalogi, kaj pove.

Kako to, da si si za tezo izbrala prav ta argument?

Z dvojezičnostjo sem se študijsko prvič srečala na lekcijah tržaškega profesorja jezikoslovja Franciscata, ki je takrat priredil v sodelovanju s profesorico Barbieri seminar o poznavanju slovenskega in italijanskega jezika otrok iz mešanih zakonov. Raziskava me je takoj pritegnila in tako sem s študijem jezikoslovja nadaljevala. Poleg tega se s tem problemom srečujem vsak dan na delovnem mestu; poučujem namreč na slovenskih šolah. Tako sem se odločila, da bi vprašanje po bližje spoznala. Z raziskavo sem hotela tudi prispevati k boljšemu poznanju jezikovnega stanja Slovencev v Italiji.

Pri raziskavi ti je sledil prof. Giuseppe Francescato, ki predstavlja na področju jezikoslovja pravo osebnost. Kako je tvoj predlog sprejel?

Profesor je bil naravnost navdušen, saj se s tem vprašanjem ukvarja že dolgo let. Poleg tega je podobna tezama že sledil in zanimala ga je še podrobnejša slika o dvojezičnosti.

Področje dvojezičnosti je zelo obširno. Na kaj si se ti omejila pri raziskavi?

Kot sem že omenila, nisem prva, ki se ukvarja s tem problemom. Ko gre za taka eksperimentalna dela, se mora človek nujno omejiti na določen vzorec. Tako kot prejšnji študentki, sem si tudi sama izbrala za raziskovalno področje šolsko mladino in sicer dijake nižje nabrežinske srednje šole »Elgo Gruden«. To pa zato, ker sem tam tudi poučevala in sem dijake tako že dobro poznala.

Kako je nato potekala raziskava?

Področje jezikoslovja, ki sem si ga izbrala, imenujem z znanstvenim izrazom sociolingvistika, to pomeni študij jezikovnega stanja, upoštevajoč družbeno okolje. Raziskava se deli na dva dela. V prvem si s pomočjo vprašalnikov nabiraš gradivo. Vprašalnik je precej obširen in bi ga lahko razdelili na tri poglavja. V prvem imamo vprašanja, s katerimi ugotovimo socialno stanje. Načrtujemo si tako demografske podatke. Drugo po-

Lia Legiša

glavje zajema primere v slovenskem jeziku, da u- Olge Gnamuš in italijanskega raziskovalca Berruta ter s prejšnjimi diplomskimi nalogami. Delo z vprašalniki me je zanimalo tudi kot vzgojiteljico, saj sem tako lahko ugotovila napredke v jeziku, skratka učni uspeh in to zato, ker zajema vprašalnik poleg leksika tudi vprašanja v zvezi s pravopisom.

Preidimo zdaj k ugotovitvam. Kaj je tvoje raziskovalno ogledalo povedalo?

Rezultati so izredno zanimivi. Vzorec predstav-

lja namreč jezikovne težnje v devinsko-nabrežinski občini. Področje sem razdelila na dva dela in vo področje in ni tako do danes mnogo napisane-ga. Pri svojem delu sem si pomagala s študijami Vprašalnice sem skoraj docela sama sestavi-la, to je bila tudi profesorjeva želja. Nekaj nasvetov mi je za slovenske primere dala profesorica Russi. Naj tu povem, da je to še relativno no-gotovimo znanje slovenščine, v tretjem pa so po-dobni primeri, samo v italijanskem jeziku. Nato pa si s statističnim postopkom urejaš gradivo in v ta drugi del raziskave napišeš zaključke.

Ti je kdo pri sestavljanju vprašalnika pomagal? sicer morfološko, po zemljepisnih značilnostih in po etničnih karakteristikah, večja ali manjša prisotnost italijanskega prebivalstva. Imamo torej dve področji, obmorski pas, ki zajema Nabrežino, Sesljan, Devin in Štivan, tu je prisotnost Ita-lijanov večja in pa notranjost Vižvle, Mavhinje, Cerovlje, Prečnik, Šempolaj, Praprot in Trnovca, kjer je prebivalstvo v veliki večini slovensko.

Vprašalniki so pokazali, da dijaki, ki prihaja-jo iz obmorskega pasu, boljše obvladajo in govo-rijo tako slovenščino kot italijanščino. Iz tega sledi, da dvojezičnost ne vpliva negativno na obvlada-nje jezikov, temveč da je nasprotno pozitivna. Vzroki za to so še sociokulturne narave, kot je izobrazba staršev, prisotnost kulturnih krožkov, društev in športnih centrov. Ni namreč naključ-je, da prav otroci iz obmorskega pasu govorijo boljše, to je na področju, kjer je kulturna in športna dejavnost bogatejša. Ti dijaki se z razliko od otrok iz notranjosti tudi sami mnogo bolj u-deležujejo izvenšolskih dejavnosti.

Zal se v časopisnem članku ne da obširneje po-ročati o tako zanimivi raziskavi. Bi mogoče ob za-ključku še kaj dodala?

Rada bi poudarila, da je točno poznavanje je-zikovnega stanja v zamejskem prostoru izrednega pomena za obrambo proti asimilaciji. Svetovala pa bi vsem, ki se ukvarja s študijem leposlovnih ved in se še niso odločili za tezo, da bi se posve-tili jezikoslovju in nadaljevali to raziskavo.

VERONIKA BRECELJ

26. T.M. NA TITOVEM TRGU

Premiera Primorskih zdrah

Zveza kulturnih organizacij v Ko-pru pripravlja za prihodnje dni več alternativnih kulturnih prireditev. 22. julija ob 20.30 bo na Titovem trgu v Kopru koncert godbe na pihala Pro-sek - Kontovel. Nastop zamejskih godbenikov, ki bo v počastitev vsta-je slovenskega naroda, pričakujejo z velikim zanimanjem.

Petega avgusta ob dvajsetih bodo imeli Koprčani priložnost spoznati člane kulturnega umetniškega društva Kosta Abrešević iz Valjeva. Ta skupina je znana tudi zunaj meja Jugoslavije.

Osrednja prireditev prihodnjih dni pa bo premiera Primorskih zdrah. Delo je nastalo po Goldonijski kome-diji Le baruffe chiozzotte, vendar go-vorimo o dveh avtorjih, to je o Car-lu Goldoniju in o dr. Mirku Ruplu, ki je opravil ne samo prevod, ampak tudi presaditev v kontovelsko narečje in v naš ambient. Zahtev-na režija je v rokah Branka Kralje-viča in njegove pomočnice Katje Pe-ganove, za sceno in kostume pa bo poskrbel Sergio Gobbo, za koreogra-fijo Boris Horjak in za izvirno glas-bo Nevio Miklavčič, Vlado Batista in Dario Marušič.

Ker Koper nima stalnega gleda-lišča, si bodo pomagali z igralci iz raznih slovenskih gledaliških središč. Tako bodo nastopili člani SSG iz Trsta Stojan Colja, Zlata Rodošek, Barbara Jakopič, Stane Starešinič, Joco Turk in Jožko Lukeš, nadalje člani Ljubljanskega mladinskega gle-dališča Miloš Battelino, člani Pri-morskega dramskega gledališča iz Nove Gorice Breda Urbič, Nevenka Vrančič in Jože Horvat, član Ljub-ljanskega lutkovnega gledališča Iz-tok Jereb, študent igralske akade-mije Milan Vodopivec in igralka v svobodnem poklicu Saša Pauček.

Premiera Primorskih zdrah bo 26. julija ob 21.30 na Titovem trgu v Kopru, nato pa so predvidena gosto-vanja po številnih primorskih me-stih in v zamejstvu.

LJUBAN OMLADIČ

NA RAZSTAVI V BENETKAH

Sedem tisoč let Kitajske

Pred nekaj meseci, točneje 12. aprila, so v Rimu, v dvorani »Protomotoche« Campidoglia uradno napove-li, da bo od začetka junija do kon-ca leta v Benetkah razstava »7000 let Kitajske«. Prisotni so bili delegati ljudske republike Kitajske, beneški župan M. Rigo in odbornik za kulturo D. Crivellari. Vsi so poudarili važnost pobude, ki povezuje z novim duhom prijateljstvo med Kitajsko in Benetkami, zgodovinskim mestom, ki predstavlja most med vzhodom in zahodom, mestom Marka Pola in še mestom, ki ga veže pobratimstvo s kitajskim mestom Suzhon. Gre za prvo priložnost, da zahodnega sveta z vzhoda, tako si Benetke prizadevajo po-stati center kulturnih menjav med Ki-tajsko in državami na zahodu.

Kitajska in Italija sta tokrat izve-deli nekaj izjemnega. Poslanstvo Be-netk, ki so že od nekdaj bile postoj-nopne po »cesti svile«, bo morda prvič zapeljalo v tej luči. Navdih, predlogi in zamisli za ta preokret so bili navdušeno sprejeti.

V palači, ki je bila celo tisočletje sedež vlade Serenissime, je prikazana razstava. Razkošni prostori dvorane so tokrat še posebno poudarjeni in vredni gledalčeve pozornosti.

40 del kitajske obrti in umetnosti: od neolitika do dinastije Han (206 pr. Kr. - 24 po Kr.). Zbirka je največja izven Kitajske. 80 odstotkov vseh del so tu celo prvič razstavljeni in nudi zares popoln pregled tega obdobja, umetnost je prikazana najstarejša kitajska umetnost iz najrazličnejših zornih ko-tov. Predmeti so izbrani iz enajstih pokrajin in območij Kitajske.

Meseca oktobra bodo v Benetkah še srečanje in okroglo mize, na ka-terih bodo največji svetovni znan-stveniki in zgodovinarji razpravljali o najstarejši kitajski umetnosti.

KRISTJANA BALDASSI

V Mednarodnem središču grafične umetnosti v Sacilettu pri Rudi (Videm) je od 30. septembra t.l. odprta raz-glednica tržaškega slikarja Federica Ri-gola. Svojo razstavo, ki je ni mo-glo označiti za antološko, je naslo-vil »Personae e Metamorfosi«.

Simfonični orkester Radiotelevi-zije Ljubljana nastopa danes na Du-cturalu pod vodstvom Antona Nanuta - Srebotnjak (Brahms), jutri pa pod vodstvom Marka Muniha s solistom čelistom Cirilom Škerjancem.

Po skupnih nastopih v Trstu in Ljubljani

Kantavtorji tokrat na Koroškem

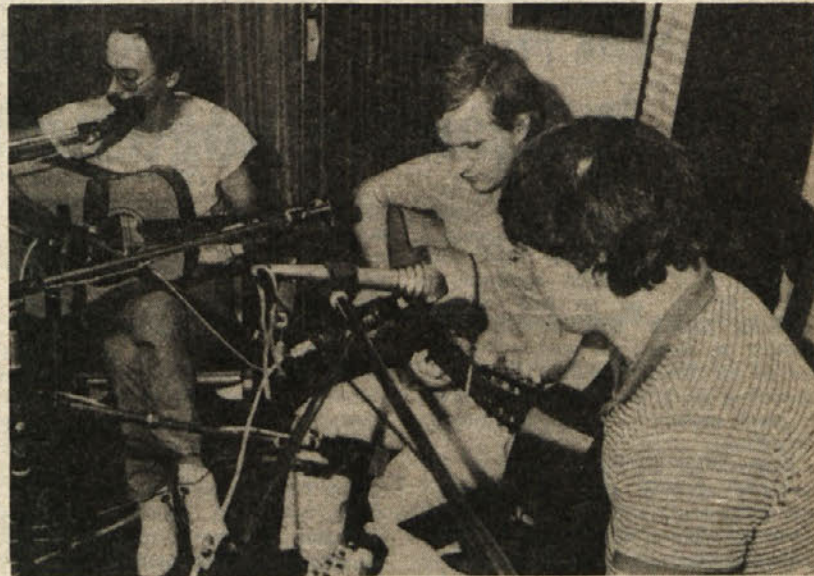
Ivo Tul

Primorski in koroški kantavtorji so pred kratkim še enkrat nastopili sku-paj, tokrat na Koroškem. Marsikdo se verjetno še spomni njihovega pr-vega nastopa »Za kitaro in glas« v tržaškem Kulturnem domu ob dnevu slovenske kulture. Ze tedaj sta se po-budnika prireditve - Zveza sloven-skih kulturnih društev v Italiji in ko-roška Slovenska prosvetna zveza - dogovorili, da bosta prireditve pono-vili na Koroškem. Kot nalašč je pri-šlo še vabilo, da bi kantavtorji na-stopali aprila v ljubljanskem Domu španskih borcev. V Ljubljani je pri-stopil k organizaciji še Klub zamej-skih študentov, prireditev pa je bila nekoliko okrnjena zaradi odsotnosti nekaterih koroških kantavtoric, ki so bile službeno ali študijsko odsotne. Manjkal je samo nastop na Koro-skem in tega je v začetku julija uresničila celovška SPZ na Radišah

v sodelovanju s tamkajšnjim dru-štvom. Nastop primorskih in koroških kantavtorjev na Radišah je dopolnila prisotnost treh mladih ansamblov pop glasbe.

Levji delež so tudi tokrat odnesli Rezijani. Znanemu Rinu Chinesiju sta se tako kot v Trstu in Ljubljani, pridružila brat Giovanni in svak Giovanni di Lenardo. Maja Haderlap in Leni Verdel, študentki z Dunaja, ki sta vseskozi povezovali spored in predstavljali nastopajoče, sta občinstvu prebrali vsebino pesmi Rezija-nov, tako je postalo sicer težko na-rečje prisotnim bolj razumljivo. Sku-pina Rezijanov je še enkrat dokazala z dovršenostjo svojih glasbenih mo-tivov, z vsebinami, ki spominjajo na ljudsko pesem, in z ubranostjo gla-sov, da sta njihova popularnost in priljubljenost popolnoma upravičeni. Ko so na koncu zapeli pesem »Re-zija«, ki je postala skoraj njihova himna in ki so jo koroške kolegice spremljale v refrenu, saj so se pesmi spomnile še iz Trsta, občinstvo ni skoparilo s plaskanjem. Toplo sta bi-la sprejeta tudi Sergij Štoka s Pro-seka in Ivo Tul iz Milj. Mladi Ivek je zapel novo pesem, ki jo je napisal po nastopu v Ljubljani in ki jo je posvetil Rezijanom. Še enkrat so Pri-morci potrdili, da so njihove pesmi »mehke«, tudi ko obravnavajo pro-blem izseljevanja ali druge težave mladih ljudi, kot sta lahko odtujenost ali samota. Če si dovolimo rahlo po-sploševanje, lahko rečemo, da so Pri-morci predstavili »resne« probleme s kančkom sentimentalnosti v sodobni glasbeni obliki.

Če iščemo oznako za Korošice, mo-ramo ugotoviti, da so predvsem »bor-bene«. Prijetno nasprotje vsebini nji-hovih pesmi predstavljajo njihovi me-

Od leve proti desni: Giovanni di Lenardo, Rino Chinese, Giovanni Chinese

lodični in topli glasovi, kar je najbolj nazorno dokazalo izvajanje Magde Korenove, ki je pela pesmi drugih avtorjev, kot so »Mama« in »Sloven-skega naroda sin«. Marinka Luga-rič je predstavila pesmi Janka Messne-rja, ki jih je sama uglasbila. Eda in Silvija Velik sta zapeli Polanškovo »Uspavanko« in Messnerjevo »Pesem o svobodi« ter novo, izredno duhovito pesem »Če prišla bi kot mož na svet«. Tekst in glasbo sta pripravili sami, torej v pravem smislu kantavtorstva, in s tem dokazali, da si poleg duho-vitosti lahko še marsikaj pričakuje-mo od njih.

Prireditve so zaključili trije an-sambli pop glasbe, ki jih v glavnem sestavljajo dijaki slovenske gimna-zije v Celovcu: skupina »Zmeda« de-luje v okviru društva Danica v Šent-primožu, »najmlajša« je skupina »Sok«, »Jadagani« pa nastopajo že nekaj časa. Po motivih, ki so jih predstavili, se ansambli ne razlikuje-jo dosti od kantavtoric. Vsi pojejo o miru, o novem veku, o tehniki, le tu pa tam pokuka na dan ljubezenski utrinek. Njihovi nastopi so bili pri-srečni, odlikujeta jih veliko navduše-nje in precejšnja ljubezen do glasbe, vendar se glasovno ne morejo kosati z ženskimi kolegicami - solistkami.

Prireditve na Radišah je bila za koroški prostor nedvomno novost, ki je žela precejšnji uspeh. Lahko bi jo označili za prireditev mladih, ki je navdušila tudi tiste, ki so mladi samo po srcu. Vendar nosi ta prireditev s seboj še neko drugo sporočilo; pred-

stavila je delček mlade kulture, ki jo do včeraj še nismo priznavali za kulturo, v treh državah, kjer živijo Slovenci, to se pravi skromno in na »nemanifestativni« način je uresni-čila delček tistih misli, ki jih prepo-gosto izražamo, poredko pa uresni-čujemo o slovenskem enotnem kultur-nem prostoru. Ljubezen do glasbe, ki se sama po sebi izraža zelo intimno, je prekoračila meje in ponesla misli o sanjah in željah mladih iz perife-ričnega Trsta do bele Ljubljane in do gorsko idiličnih Radiš brez preve-likega hrupa, s kančkom otožnosti in ščepcem upanja v boljše dni.

Nak

Sergij Štoka

Skupina nastopajočih kantavtorjev pred Kulturnim domom v Radišah

Kolesarska dirka po Franciji

Simon odstopil, Fignon v vodstvu

MONTMELLAN — Značilnost včerajšnje 17. etape je bil odstop Francoza Pascala Simona, ki je vse od enajste etape sem tekmoval z zlomljeno desno lopatico. Očitno pa so mu včerajšnje prve alpske vzpetine odsvetovala nadaljevanje, čeprav se je zadnje dni od poškodbe sem dobro branil. K odstopu je bil prisiljen tudi njegov rojak Michel Laurent, ki si je zlomil zapestje pri padcu na nedeljski etapi, potem ko ga je Nizozemec Lubberding tik pred ciljem potisnil ob ograjo. Žirija je zmago prisodila Laurentu, čeprav je do cilja prišel šele sedmi (brez kolesa). Lubberdinga pa nepričakovano ni izključila, tako da je ostal na drugem mestu.

V včerajšnji prvi alpski etapi je zmagal Nizozemec Peter Winnen, ki je na cilju v sprintu prehitel Francoza Bernardeauja. Rumeno majico pa je oblekel Francoz Fignon, ki je

zadnje dni vse bolj manjšal svoj zaostanek za Simonom.

Ob vznožju Alpe D'Huez so Winnen, Bernardeau, Arnaud, Martin, Vandini in Veldscholten že imeli dobri dve minuti prednosti pred Kolumbijcem Cabrero, Francozoma Madiotom in Albanom, medtem ko so Belgijec Van Impe, Španec Delgado in Francoz Fignon sledili po 3'50". Kljub vsemu prizadevanju Albana, da bi dohiteli ubežnike, sta Bernardeau in Winnen prišla sama do cilja, kjer je bil hitrejši Nizozemec. Fignon, ki je bil peti po več kot dveh minutah zaostanka, pa je zasedel prvo mesto na skupni lestvici. Danes bodo kolesarji imeli dan počitka.

VRSTNI RED

1. Winnen (Niz.), ki je 223 km od Tour Du Pina do Alpe D'Huez prevozil v 7.21'32" s povprečno hitrostjo 30,303 km na uro; 2. Bernardeau (Fr.)

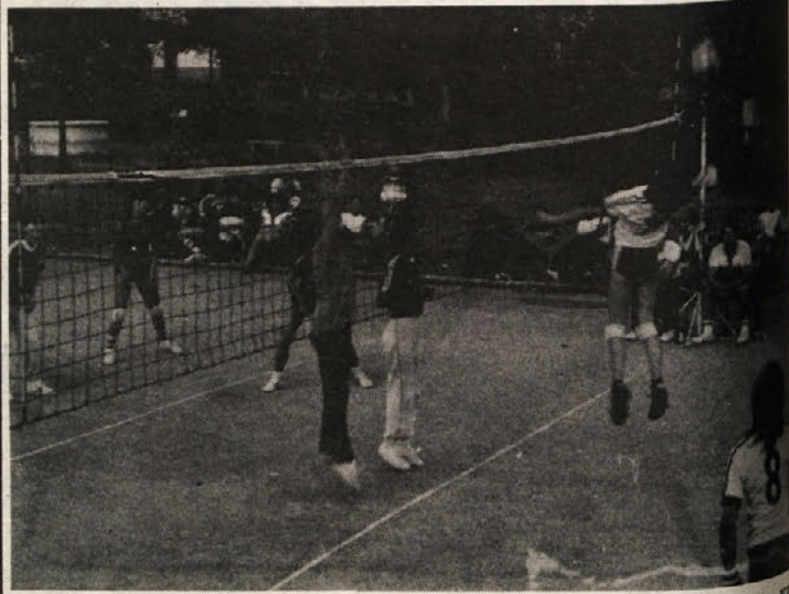
isti čas; 3. Corredor (Kol.) po 57"; 4. Alban (Fr.) 1'22"; 5. Fignon (Fr.) 2'07"; 6. Van Impe (Bel.) 2'09".

SKUPNA LESTVICA

1. Fignon (Fr.) 82.27'25"; 2. Delgado (Sp.) 1'03"; 3. Bernardeau (Fr.) 2'33"; 4. Winnen (Niz.) 3'31"; 5. Kelly (Ir.) 4'20"; 6. Madiot (Fr.) 4'52"; 7. Alban (Fr.) 5'00"; 8. Van Impe (Bel.) 5'58"; 9. Arroyo (Sp.) 6'26"; 10. Lubberding (Niz.) 10'02"; 39. Vandini (It.) 48'58".

● PESCARA — Na evropskem mladinskem ženskem košarkarskem prvenstvu je zmagala Češkoslovaška, ki je v finalu z 98:80 premagala Sovjetsko zvezo, v boju za tretje mesto pa je Italija s 66:46 odpravila Jugoslavijo. Ostali vrstni red: 5. Bolgarija, 6. Madžarska, 7. Francija, 8. Španija, 9. Švedska, 10. ZRN, 11. Poljska, 12. Belgija.

Napeto do konca

Na odbojarskem turnirju za Memorial B. Frandolič, ki ga je organiziralo KZ Kras iz Dola in Poljan, je med ženskami zmagal Kras, med moškimi pa Zupanc.

CONI danes o Zicu in Cerezu

RIM — Italijanski olimpijski odbor bo danes začel s preučevanjem prizivov Udineseja in Rome v zvezi z zavrnitvijo igralcev Zica in Cereza. Vsekakor se zadeva ne bo končala v nekaj dneh, saj vprašanje terja globlje analize in CONI se očitno hoče izogniti nadaljnjim polemikam, saj jih je bilo že do sedaj prav dovolj.

Prav zato so naloge, da preučijo celotno vprašanje, poverili trem znanim univerzitetnim profesorjem, Rosariu Nicolaju, Giuseppeu Guarinu in Massimu Saveriu Gianniniju, ki so se prvič sestali že včeraj. Po nekaterih vestih naj bi se že sedaj v tej komisiji pravnikov izoblikovala nasprotujoča si stališča. Danes bodo odboru CONI poročali o svojih morebitnih stališčih ali bolje rečeno o času, ki ga potrebujejo, da pridejo do končnih zaključkov.

● TENIS — Švedski teniški prvak Mats Wilander je zmagal na mednarodnem teniskem prvenstvu Švedske, ki je veljavno za prvenstvo Grand Prix Volvo. V finalu je Wilander premagal rojaka Jaerryda s 6:1, 6:2.

Danes in jutri na olimpijskem stadionu v Rimu

Kar 800 atletov na italijanskem DP

V metu krogle in diska se bo pomerila tudi Irena Tavčar

Danes se bo na olimpijskem stadionu v Rimu pričelo italijansko državno atletsko prvenstvo, na katerem bo nastopalo rekordno število tekmovalcev, saj bo v moški in ženski konkurenci več kot 800 udeležencev.

Italijansko atletsko prvenstvo je na sporedu po univerzitetnih igrah, ki so jih nedavno sklenili v Edmontonu pred svetovnim prvenstvom, ki bo avgusta meseca v Helsinkih. Za moške bo to tudi preizkušnja pred nastopom za evropski, ki bo v Londonu v drugi polovici avgusta.

Med drugimi, se bodo italijanskega prvenstva udeležili tudi Pietro Mennea, ki pa bo tekmoval le v teku na 200 m, poleg njega pa ostali sprinterji Pavoni, Tili in Simionato, ki bodo sestavljali italijansko moštvo v štafetnem teku 4x100 m na SP.

V Rimu vlada veliko pričakovanje za mladega skakalca v višino Tosa,

ki je dosegel letošnjo drugo najboljšo evropsko znamko s skokom 2,21 m na mladinskem evropskem prvenstvu. V teku na 400 m bodo skušali Zuliani, Ribaud in Malinverni doseči čas pod 46", saj bodo tudi oni zastopali Italijo v Helsinkih v štafetnem teku 4x400 m.

Od bolj znanih italijanskih atletov bodo v Rimu prisotni še Cova v teku na 5.000 m, Fontecchio v teku na 110 m z ovirami in pa Damilano, ki bo nastopal v hoji.

V ženski konkurenci vlada veliko pričakovanje za Gabriello Dorio, ki se bo pomerila v teku na 800 in na 1500 m. Po zmagi v Edmontonu bo državno prvenstvo za italijansko tekačico dober test pred nastopom na SP.

Poleg Doriove, bo v Rimu tekmovala v metu kopja tudi Fausta Quin-

tavalla, ki se v Edmontonu ni posebej izkazala.

Na državnem prvenstvu v Rimu bo tudi borovka Irena Tavčar, ki se bo pomerila v metu krogle in diska. V obeh konkurencah ima možnost, da se uvrsti v finale, vsekakor je pričakovati boljše rezultate v krogli, kjer bi lahko zasedla mesto med prvo četverico. Njen najboljši rezultat doslej je bilo drugo mesto v krogli, ki ga je dosegla pred štirimi leti v Turinu.

Ob koncu bi se omenili, da je valjalo za nastop na srečanju med Italijo in Španijo, ki bo v soboto in nedeljo v Brunecku, prejel tudi Borov atlet Gorazd Pučnik. Moral bi nastopiti v deseterboju, žal pa še vedno ni povsem okreval po poškodbi na kolenu in se je moral nastopu odreči.

KOŠARKARSKO KADETSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJA BOLJŠA OD ITALIJE

TÜBINGEN — Na evropskem mladinskem košarkarskem prvenstvu v sinoči Jugoslavija s 95:81 (46:37) premagala Italijo, ki mora sedaj naprej odpraviti Španijo, če se hoče uvrstiti med štiri finaliste. V ostalih srečanjih v Tübingenu je Francija z 81:69 premagala Turčijo, Španija pa z 102:101 Madžarsko. V skupini v Ljubljani je Grčija s 77:74 premagala Nizozemsko, Sovjetska zveza z 73:69 Finsko in ZRN z 88:58 Švedsko.

KOŠARKARSKI TURNIR ŠIBENČANKE PRVE V TRSTU

Košarkarice moštva Revie iz Šibenika so osvojile prvo mesto na mednarodnem turnirju «Mimosas» v Trstu. Šibenčanke so v finalu premagale tržaškega prvotigaša Gefidi z izidom 67:64. V finalu za tretje mesto je ameriško moštvo News Release iz Los Angelesa premagalo mlajši peterko Interclub Marocchi z 88:53. Za najboljšo igralko turnirja so glasili Šibenčanko Jajac, ki je v obnem tudi najboljša strelka turnirja.

Totocalcio spet 21. avgusta

Sportna stava Totocalcio se bo spet začela 21. avgusta. Stolpec bo tokrat avtomatiziran in bo vezan na tekme italijanskega pokala. Tekme prve stoje bodo naslednje:

Arezzo - Milan, Catanzaro - Lazio, Cesena - Inter, Como - Ascoli, Forlì - Napoli, Empoli - Avellino, Fiorentina - Monza, LR Vicenza - Torino, Perugia - Juventus, Pescara - Fiorentina, Rimini - Roma, Taranto - Bari, Treviso - Pisa.

1. — 1. Demon Renvach	X
2. — 1. Anamosa	X
2. Autobadino	X
3. — 1. Corazzieri	X
2. Acetica	X
4. — 1. Brim	X
2. Masarella	X
5. — 1. Mispal	X
2. Bermanto	X
6. — 1. Anderlec	X
2. Carnan	X

KVOTE	
12 (8 dobitnikov) —	36.328.000
11 (228 dobitnikov) —	1.260.000
10 (2862 dobitnikov) —	96.000

OBVESTILI

ZSSDI obvešča, da bo pričetek seminarja za trenerje namiznega tenisa danes, 19. ob 19. uri na sedežu ZSSDI v Trstu. Jutri, 20. 7., bo tečaj ob 19. uri v prostorih KD Rdeča zvezda. ZSSDI obvešča, da bo danes, 19. ob 21. uri v prostorih KD Rdeča zvezda v Repnu seja balinarske komisije.

Šahovska sekcija SD obvešča, vse ljubitelje šaha, da je po letni igralni čas vsak torek in petek ob 20. uri na sedežu v krožku Polje. Ul. Riecreatorio. Toplo vabljeni.

Vrsta prvotigaških in drugotigaških društev v kratkem že na pripravih

Za italijanske nogometaše se počitnice iztekajo

Italijanska prvotigaška in drugotigaška društva bodo kmalu začela s pripravami na prvenstvo. Kljub vročini, ki je v teh dneh neznosna in kljub dejstvu, da se šele začena »pravos« poletje, bodo morali nogometaši že stopiti na igrišča. Včeraj so se na prvem treningu zbrali nogometaši petih prvotigašev ter igralci dveh moštev iz B lige (Varese in Triestina).

Nogometaši Triestine bodo do 13. avgusta opravili kondicijske treninge v Bazovici, stanovali pa bodo na Opčinah. Danes zjutraj bo na Opčinah tiskovna konferenca, na kateri bodo predstavili moštvo, ki se bo letos borilo v drugi italijanski ligi. Trener Buffoni je na priprave sklical 19 igralcev. Pristavili bi še, da bodo tudi letos odigrali prijateljsko srečanje med Zarjo in Triestino (30. t.m. v Bazovici) ter da si bodo lju-

bitelji nogometa lahko ogledali kakovostno tekmo med Triestino in brazilskim moštvom Atletico Mineiro (3. avgusta v Trstu).

Kot smo že povedali, so s pripravami začeli tudi nekateri prvotigaši. Nogometaši Ascolija so se zbrali v kraju Colle San Marco, v bližini Ascolija, moštvo Fiorentine bo prve treninge opravilo v Madonni di Campiglio, nogometaši Genoe se bodo mudili več dni v Reggellu (Toskana), igralci Napolija se bodo pošteno prepoznali v Abbadii San Salvatore blizu Siracuse, italijanski prvaki Rome, za katero bo letos nastopal tudi Tržačan Strukelj, pa so kot vsako leto začeli z višinskimi pripravami v kraju Reischach (Bocen). Danes bodo svoj prvi trening opravili tudi nogometaši Pise, ki bodo vadili v Volterri (Toskana).

Pred nedeljo bodo prekinili počit-

nice tudi nogometaši Avellina in Verone, ki bodo z delom začeli 21. t.m., dan za njimi pa bodo stopili na igrišče igralci Sampdorije in Udineseja. Furlansko moštvo bo v Trbižu od 22. do 30. julija, 31. julija pa bo v Vidmu odigralo prijateljsko tekmo s splitskim Hajdukom. Prvega avgusta pa se bo začel zanimiv mednarodni turnir, katerega se bodo poleg prireditelja Udineseja, udeležili tudi Real Madrid, Flamengo in Eintracht iz Frankfurtu.

Do konca meseca bodo s skupnimi pripravami začela tudi ostala prvotigaška in drugotigaška moštva, med zadnjimi bodo začeli nogometaši Milana (29. julija) in Juventusa (31. julija), igralci Interja bodo prvi trening opravili 28. t.m., prav tako moštvo Catanie, Torino bo priprave začel 25. julija, igralci Lazia pa bodo začeli v nedeljo.

Med drugotigaši so poleg Triestine na delu tudi nogometaši Vareseja, vsa ostala moštva pa bodo začela naknadno.

MED AMATERJI

Septembra začetek nogometnih prvenstev

Deželni odbor italijanske nogometne zveze je sporočil datume začetka nogometnih amaterskih prvenstev. Promocijsko prvenstvo se bo pričelo 18. septembra, prav tako prvenstvo v 1. amaterski ligi in 2. amaterski ligi. Teden dni kasneje, 25. septembra, se bo začelo prvenstvo 3. amaterske lige, medtem ko se bo prvenstvo »under 19« začelo 18. septembra.

Na turnirju v Šklednju

Neroden poraz La Bora

La Bora — CAD 82:84 (45:37)
CAD: D'Este 16 (4:7), Ritossa 12 (2:4), Pieri 6, Gimona 2, Pecchi 25 (5:6), Sossi 5 (3:5), Parigi 16 (2:2), Trevisan 3 (1:3).

LA BORA: Pertot 2 (2:3), Rauber 15 (3:3), K. Starc 7 (3:5), M. Ban 20 (6:6), V. Ban, I. Starc 15 (3:5), Furlan B (0:2), Vremec 15 (1:1).

SODNIKA: Policastro in Bais.

La Bora je nerodno izgubila z ekipo CAD iz Rojana. Kraška ekipa je vodila skoraj vso tekmo. Proti koncu, ko so se nasprotniki približali, je sodnik Bais dosodil Marku Banu nerazumljivo peto osebno napako in s tem dejansko podaril zmago CAD. Pri La Bori gre omeniti dober nastop mladega Vremca. CAD je zaradi posebnega pravilnika (vsaka zmagana četrtina daje po eno točko, končna zmagaja pa tri), zmagal s 5:2 in vodi na skupni lestvici, ki

je sledeča: CAD 11 točk, La Bora 9, Edi Mobili 5, Despar 3.

La Bora bo danes igrala z ekipo Despar.

NA PLAVALNEM DP V RIMU

Spet Scarponijeva

RIM — V včerajšnjem tretjem dnevu italijanskega plavalnega prvenstva je najboljšo znamko dosegla Cinzia Savi Scarponi, ki je 100 m delfin preplavala v času novega italijanskega rekorda 1'01"10.

Na tem prvenstvu pa je doslej padlo že pet državnih rekordov (poleg seveda nekaj društvenih): na 200 m prosto je zmagal Revelli z 1'51"47, ki je uspeh ponovil tudi na 200 m delfin z 1'59"22, na 100 prsno Della Vallejeva v času 1'12"25, na 200 m prsno Zambrunova z 2'36"38 in na 400 m mešano Scarponijeva s 4'49"11.

Zamejsko balinarsko prvenstvo

Polet pred končno zmago

Po 11. kolu zamejskega balinarskega prvenstva lahko že zapišemo, da si je openski Polet dejansko zagotovil končno zmago, saj ima tri kola pred koncem kar pet točk nadskoka nad nabrežinskim Sokolom, tretja pa je doberdobska Gradina. Za temi tremi moštvi precej zaostaja preostalih pet ekip, ki so precej izenačene in se bodo do zadnjega borile za boljše uvrstitev.

IZIDI 11. kola
Kras A - Gaja 1:1 (13:2, 10:13); Gradina - Kraški dom 1:1 (2:13, 13:0); Polet - Kras B 2:0; Sokol - Zarja 2:0.

LESTVICA

Polet 19, Sokol 14, Gradina 13, Gaja 10, Kraški dom 9, Kras A in Kras B 8 in Zarja 7.

PRIHODNJE KOLO (20. t.m.)
Kraški dom - Kras A; Kras B - Sokol; Gaja - Gradina in Zarja - Polet.
B. S.

Veliko zanimanje za turnir Gaje

V priredbi SZ Gaja se je skoraj ves teden odvijal nogometni turnir po formuli 4x4. Prijavilo se je 16 ekip, ki so se ogorčeno borile za najboljša mesta. Veliko zanimanje za to zvrst nogometa je potrdilo veliko število navijačev, ki so ob robu igrišča sledili večkrat res zanimivim tekmam.

Na prvo mesto se je uvrstila ekipa Gaja C z naslednjo postavo: Gabrielli, Rismondo, Grgič, Kalc, M. in S. Sossi. Drugo mesto je osvojila Gostilna Nada, tretje Bar Alex ter četrto Zarja C.

Pokal za najboljšega strelca je prejel Igor Milkovič (Gostilna Nada), ki je v štirih tekmah dosegel kar deset golov.

V razgovoru z vaditeljem in dušo vsega delovanja pri ŠD Iskra iz Ronk

Robert Pahor: Prav s športom bi lahko naše ljudi zlasti pa mladino, bolj pritegnili v slovensko okolje

Robert Pahor

Splošno telesno kulturo že nekaj let gojijo tudi pri ŠD Iskra v Ronkah. Da bi kaj več zvedeli o delovanju tega društva na tem, tako pomembnem področju razvoja otrok, smo obiskali Roberta Pahorja, profesorja telesne vzgoje, sicer pa vaditelja in sploh »dušo« vsega društvenega delo-

vanja. Poleg športa pa je Pahor tudi drugje vsesplošno angažiran, saj je med drugim občinski svetovalec v Ronkah ter eden od pobudnikov polivalentnega kulturnega centra na Laškem. Pahorja smo našli v Dijaškem domu v Gorici, kjer je v okviru slovenskega poletnega središča vodil plavalni tečaj, ki je cela dva tedna potekal v goriškem bazenu na Rojcah (skupaj z ženo sta namreč plavalna učitelja in sta svojčas tudi že vodila plavalne tečaje, ki jih je v Lipici organiziralo ZSSDI).

Vpr.: »Robert, bi mi lahko na kratko orisal tvoj vadaljski pot?«

Odg.: »Ko smo leta 1978 v Ronkah ustanovili športno društvo Iskra, je bil seveda eden največjih problemov ta, kje in kako dobiti kolikor toliko usposobljen vadaljski kader. Ker sem bil takrat edini, ki sem imel na tem področju določeno znanje, sem se pač odločil, da sem prevzamem vadaljsko vodenje.«

Vpr.: »Društva se vsakodnevno srečujejo z nešteti problemi. Kako je pa pri vas?«

Odg.: »Največji problem pri Iskri predstavljajo kadri, bodisi vadaljski, kot tudi organizacijski. Do neke mere je to tudi razumljivo, saj je naše društvo razmeroma še zelo mlado. Zato bo potrebno še nekaj časa, da se bo organizacijsko postavilo na noge. Ker pa je društvo organizacijsko šibko, je tudi število otrok oz. mladine, ki pristopi k društvu, precej skromno. Društvo pesti tudi problem prostorov. Tu sicer ne gre toli-

ko za telovadne prostore, kajti precej ur na teden imamo na razpolago občinsko telovadnico v Ronkah. Veliko bolj pa občutimo pomanjkanje društvenega sedeža, kjer bi se naši ljudje lahko zbirali, kajti po mojem mnenju bi se lahko delovanje društva razvilo samo na podlagi čim tesnejših stikov med tu živječimi Slovenci.«

Vpr.: »Misliš, da bi lahko s pomočjo močnega športnega društva prišlo do nekakega preporoda med Slovenci na Laškem?«

Odg.: »To je težko reči, vendar sem prepričan, da bi lahko prav šport bila tista oblika dejavnosti, ki bi naše ljudi, zlasti pa mladino bolj pritegnila v slovensko okolje. Slovencev na Laškem ni niti tako malo. Ker pa ne živimo strnjeno, se je marsikdo praktično izgubil v večinskem narodu. Zato, ponavljam, da bi z močnim društvom, ki pa mora biti nujno povezano s tukajšnjim slovenskim vrtcem in osnovno šolo, lahko rešili, kar se pač še rešiti da.«

Vpr.: »Še zadnje vprašanje. Meniš, da je sodelovanje med slovenskimi društvi, ki se ukvarjajo s splošno telesno kulturo, na zadovoljivi ravni?«

Odg.: »V vseh teh letih smo vedno skušali sodelovati pri vseh akcijah, ki jih je organizirala pristojna komisija pri ZSSDI. Zato mislim, da sodelovanje med društvi še kar dobro teče, pa čeprav je zadnje čase povsod opaziti rahel padec te dejavnosti. Opažam namreč, da se na skup-

nih telovadnih prireditvah iz leta v leto niža število nastopajočih. Verjetno je ta pojav povezan z razvejanostjo drugih športnih panog, ki so za otroke veliko bolj zanimive, ker so pač tekmovalne. To je pa po mo-

jem mnenju krivda nas vseh, ki v očeh staršev ne znamo pravilno prikazati splošne telesne vzgoje in njene koristnosti za razvoj otroka.«

VILI PRINČIČ

Čas tečajev

Tudi letos je TPK Sirena organiziral vrsto tečajev. Na našem posnetku vidimo skupino jadralcev, ki so se udeležili prvega tečaja v razredu »optimist«

Dolgooprogaši (zlasti na 10.000 m) obetajo vrsto odličnih časov na SP v Helsinkih

Skandinavija je v atletskem pomenu pojem metalcev kopja in tekačev na dolge proge. Pri tem imajo posebnost vloga Finci, dolgi teki, katere nameravamo danes podrobneje pregledati pa imajo svoj tempelj v bližnji Norveški Stadion Biselt v Oslu je bil pred letom številnim svetovnim rekordom.

Lani je v Oslu Anglež Moorcroft za las zgrešil mejo 13 minut na 5000 m, v zgodovini Biselta pa je tudi prvi čas pod 28 minutami na 10.000 m. Veliki dan je Biselt doživel lani 26. junija, ko je na običajnem mednarodnem mitingu kar 6 atletov teklo pod 28 minutami in najslabši med njimi kar 27'47". Iz te izredne tekme imamo štiri od pet lanskih najboljših časov, vse pod 27'30", kar hkrati veliko pove o izredni kakovosti poprečja najboljših tekačev na dolge proge.

Vzdušje bližnjega svetovnega prvenstva v Helsinkih in taktična raznolikost verjetnih glavnih junakov obe-tata za finalni tek na 10.000 m naj-boljši skupinski rezultat v zgodovini

atletike, tudi če je težko reči, da bo zanesljivo padel svetovni rekord. Bolj možno je celo, da ne bo, vsaj deset atletov pa bi lahko teklo pod 27'30".

Lani najboljši Fernando Mamede (Portugalska) je izrazil tekač na čas. Kakovost poprečja je sedaj taka, da je težko uiti pred zadnjim krogom z ritmom končnega časa 27'20", katerega v sili zmore vsaj četverica tekačev. Potreben bi bil čas 27'10" do 27'15", česar pa Mamede verjetno ne zmore. Bi pa utegnil biti Mamede ali kdo drugi idealen teoretik za naskok na nov rekord, z ritmom, ki bi imel namen streti vse pred finišem, bi pa v tem ne uspel in ob zadnjem krogu bi se znašla peščica z izrednim »časovnim kapitalom« in s celo rundo za

ta kapital ovrednotiti do rekorda ali masovno blizu njega.

Tek naj bi pomenil spopad med Evropejci in Afričani. Vse moči še zdavnaj niso razkrite, nedvomno pa imajo Afričani več skritega. Lani so Etiopci v glavnem malo nastopili in njihov najboljši je bil na 5000 m Wadogo, medtem ko so iz lestvic izginile vse ostale črne gazele. Več prostora so dobili Kenjci (vsekakor v zastoji v primerjavi z bombnimi leti) in Tanzanijci. Za SP moramo vsekar računati na izredno trojko iz Etiopije in iz nje naj bi tudi izšel novi svetovni prvak.

Tehnično manj zanimiv naj bi bil tek na 5000 m, kjer so možne večje taktične igre in prvak bi lahko po-

stal skoraj vsakdo s »sramotnim« časom okoli 13'25".

Za obe panogi je značilen v zadnjih letih močan napredek v sami konici prvih desetih, medtem ko se v širino kakovost ni bistveno popravila ali se celo ni.

Na 5000 m sta bila lani prvi in deseti za veliko boljša od vseh prejšnjih let, 50. na lestvici pa je imel boljšega vrstnika leta 1980. Pod 13'30" je lani teklo 41 tekačev, l. 1981 45, l. 1980 rekordnih 51, pred desetimi leti pa samo 14. Na daljši razdalji je svetovni rekord iz leta 1978. Lani je bil skoraj izenačen, odločno boljši pa je bil lani 10. na svetovni lestvici ponovno pa je bila opazna zamuda

pri 50. Ta je lani tekla 28'18"54, leta 1980 28'16"12, leta 1978 pa 28'17"61.

Pod 28 minutami je lani teklo 19 dolgooprogašev, prav toliko pa tudi leto prej. Olimpijsko leto 1980 je nudilo 22 takih tekačev, l. 1978 pa celo 25. Pred 10 leti je imela čas pod 28 minutami samo četverica. Leti 1978 in 1980 bi lahko imeli za najboljši. Od dolgih tekov močno zaostaja proga na 3000 m čez zapreke, ki razpolaga z izredno majhnim številom pravih specialistov. Na velikih tekmovanjih je bil ta tek že nekajkrat priložnost za kolajno, ki bi bila drugod nedosegljiva. Nepriznani so pred dnevi doživeli velik odmev čas 8'17", ki je bil letos najboljši, ki pa je v primerjavi z rekordom v tem teku in s časi, katere dosegajo drugod, prav smešno skromen. Lestvice najboljših na svetu jasno potiskajo to panogo v ozadje in to predvsem v konici. Tudi v Helsinkih si od nje nihče ne pričakuje nič posebnega in zmagovalci bo verjetno za razred slabši od drugih kolegov.

BRUNO KRIŽMAN

Danilo Lokar Krvava potegavščina

Voz kraj hodnika je oddrdral glasno odskakujoč, vinjen hrust, podajač z voza, je zavihtel v diru kapo v zrak in jo ročno ujel v stegnjene roke.

Venec cvetočih kapelj na asfaltu pa je zasijal bolj živo.

Upokojenemu je bila zaspala leva noga. Mravljinci so se mu spustili po bedru, po mečah, ugriznili je jedko, nato je pocapljaval dvakrat, trikrat, dokler ni živec umolknil.

Meril je natančno, da bi prestopil bliskave, suhe se jagode na julijskem soncu, a glej! uročeno je pač bilo. Naravnost s podplatom, s široko lopato je stopil in nalahko se mu je spodrsnilo. A maža-tekočine je bilo premalo, podplat se je ustavil v prahu.

Zdaj je stopil pomirjen, hladila ga je zavest, da drugam, in tudi hrbet, ki je sedaj sijal v soncu, se je zganil.

Zavilo je v stransko ulico in ta ulica ni bila temna ne svetla, ena onih, ki so samo zato tu, da se življenje nekam odteka. Bila je hladna in njen hlad je segal v dušo, bila je tesna in duša se je previdno spuščala v sotesko.

Šlo je počasi, skoro previdno.

Ni se mu zdelo več tako hudo čudno, da ga vodi po mestu, zdelo se mu je dosti naravno — zakaj so pa ulice tu in ljudje, toliko umnih ljudi.

Iz te stranske je šlo spet v drugo prečo in v tretjo — trajalo je, čisti dolgo — pol ure, uro, ka—li?

Izšlo se je na čudo lep trg, ves v soncu, in zdaj sta korakala lepo prek trga, čisto po vojaško, brez vsakega obračanja. Dolgi predpoldanski senci sta se premikali zlošno po belem pesku — ubadalo je v obeh — vzporedno sta težili h kraju, in ko je neznane postal pred kavarno, je nosil ogromne črne naočnike in ni bil podoben nobeni stvari. Tudi nje-

4. gova kretnja, prej tako jasna in dolgočasna, se je sprevrgla, razumljiva pa je ostala le.

Ustopil se je pred vrsto stolov, pokazal nemo z glavo, vrgel jo sem, tja, pokazal z roko — »Tule, gor pa dol, dokler se ne vrnem!« — in šel daleč noter v zasenčen, temen prostor. A kmalu se je pokazal v obokanem oknišču, se pogreznil globoko v sedež, viden je ostal le nos, le pošastni naočniki.

Prinčič je korakal pred kavarno gor pa dol, enakomerno, mirno, skoro premišljeno.

»Ubogati je treba!«

Pa udari glasba v daljavi, že je blizu, že na trgu, pa prikorakajo vojaki, dosti vojaštva, polk. Gleda upokojenec te čelade, te bliskajoče se bajonete vrh pušk, gleda ta neštevila pušk in zopet legajo nanj neutolažljive misli.

»Mamka božja, tudi tako se mori človeka, tudi, mamka božja, z bajonetom v trebuh, brali smo v vojni, ali pa z zavezanimi očmi ob zid in deset cevi zija vate, deset ali dvajset. Jama pred tabo je skopana, ko padeš, telebneš naravnost vanjo. Ampak to je usmiljeno postopanje, tudi to ravnanje je ljudomilo. Poči hkrati, pokadi se, oblaček, ti si rešen, prost.«

Priletnik koraka ob kavarni dol, vojaštvo mimo njega, koraka gor, v pete mu seda ta jekleni korak, sam bi stopil v vrsto, tōp-tōp, tōp-tōp, čedno.

Trg se izprazni in poloti se ga prva utrujenost. Vročina ga zdeluje, človek je moker kakor miš in misli, te misli same ga kuhajo v pot in znoj.

Toda upanja ni prav nobenega. Neznaneč sedi v senci, časopis drži v rokah, malinovce s sodavico ima pred seboj in iz visokega kozarca strmi dolga, bela slamica. Tu sreblje. A dolgo sreblje, saj je malinovca zmeraj enako v čaši, slamica ga ne jemlje kar nič. Znabiti je pa zaspal? Vročina uspava. Pogledal bi, stopil bliže — ne, ne! Spet se vzdigne kretnja pred njim, roka dol, roka gor, vzdigne se glava, pokaže: »Tule, gor pa dol, dokler se ne vrnem!«

Oglasijo se zvonovi, za božjo voljo, opoldanski zvonovi, in prejle je bila deveta, kaj doživi človek, ure mu uteko, kakor ptice iz pesti, in zdi se mu, da hodi po glavi.

Črni naočniki se pokažejo, krenejo čez trg in spet je razdalja zvesta, cilj je neviden, a trden.

»Za mano!« pravi, »za mano!«

Ulice niso zdaj ne stranske ne glavne, ne tihe ne šumne, bogsigavedi, kakor da hodi človek po temenu. Neznane, čisto tuje ulice. A povsod to ropotanje s stoli, žvenket žlic, vilic, kozarcev. Sedaj sedajo. Prtiče zatikajo za ovratnike, srebljejo juho, vesele se prvih grizljajev. Iz natlačene restavracije je priplesal duh po papirki, po golažu, po piščancih v papirki — slast.

Popale so ga skomine, kar za mizo bi sedaj sedel, zataknil prtiček, poklical s prstom — »kdo bi mi mogel kaj?« —, na mizi bi ležala denarnica — »Kdo bi si kaj upal?«

Neznaneč se je oziral v okna, prežal — kaj je iskal? Da ga kdo zamenja, da odstopi svojo težavno službo? A že je iskal poti naprej, zmeraj naprej.

Ulice so se križale, ulice so se spuščale, ulice so se vzpenjale, vraga, povsod same restravracije, povsod žvenketanje s kozarci, s krožniki —

A strogi tujec se je iznenada ustavil. Zopet je pokazal z roko, z glavo — »Tule, gor pa dol, dokler se ne vrnem!« — in že je izginil v jedilnici, glasni, natrpani gostilni, dišalo je, prihajalo skozi vrata, odprta okna v mnogoterih dišavah po koramaču in brinju, po moškatu in limonah, po sladki skorji, nageljčkih, cimetu, vraga!

Črni naočniki sedaj niso bili vidni, viden je bil le nos. Gotovo je sedel tam, prilival k bržolici, morda si zabil, priganjal tek in spil prav pred obedom četrtinko brica. Naroči si pač ribo, veliko ribo na platinovem pladnju, ribo z majonezo, krapa, ščuko, kaj! In zraven solato, rusko solato z desetimi sestavinami vseh barv. In potem sir, gorgonzola, ementalec, moška je ta!

V vse to se globoko zamisli, se pogrezne v to opoldansko žalost in veselje, nič ne mara več, nič ne pazi, ne gleda, koraka že skoro besno, zadene z nosom, s celo glavo, kakor gleda v tla, v svetilnik, mogočen, obogelni kandelaber. Strese ga bolečina, strese groza — »Kaj se godi z mano, kaj s to nesrečno bučo?«

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.

Postni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povečanje 20% IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V Italiji vedno več žensk in starcev

RIM — Statistično obdelovanje podatkov ljudskega štetja iz leta 1981 je v popolnem teku in dosedaj je ISTAT objavil nekaj zelo zanimivih podatkov, ki govorijo o globokih spremembah, do katerih je prišlo v družbenem tkivu od leta

1971 do leta 1981. Iz podatkov izhaja predvsem dejstvo, da postaja italijansko prebivalstvo čedalje starejše, saj je kar 13 odst. prebivalstva preseglo 65. leto starosti.

Prav tako prihaja do izraza naraščanje številčnosti ženskega prebivalstva, žensk je bilo pred dvema letoma za obilni poldrugi milijon več kot moških (v odstotkih: leta 1981 51,7 v severni Italiji, 51,4 v južni Italiji; leta 1971 51,3 v severni in 51,1 v južni Italiji).

Povečalo se je tudi število družin: leta 1981 je bilo v Italiji 18.605.000 družin, deset let prej pa 15,9 milijona. V okviru teh števil je treba omeniti, da ima povprečna italijanska družina tri člane, v severni Italiji celo manj, se pravi 2,8.

Narašča tudi število prebivalcev, ki imajo univerzitetno diplomu, medtem ko je število nepismenih padlo na 3 odst., od katerih ima velika večina več kot 54 let.

Aktivno prebivalstvo je doseglo 22,2 milijona, medtem ko je leta 1971 znašalo 19,8 milijona. Večina brezposelnih, 55,7 od sto v južni Italiji. Mladih, ki iščejo prvo zaposlitev je kar 2,3 milijona, od katerih milijon na Severu, ostali pa na Jugu.

Se nekaj podatkov o stanovanjih: stanovanj je v Italiji 17.546.550, v njih živijo povprečno lastniki (10 milijonov 349.600), medtem ko je 6,2 milijona stanovanj v najemu.

Pobude Rima za mir v Sredozemlju

RIM — Rimska občinska uprava je že več let angažirana v pobudah, ki naj bi prispevale k spoznavanju narodov in k utrjevanju miru v svetu.

Letos pa je rimska občina podprla, v sodelovanju z Italo - afriškim zavodom in uradom za italijansko - arabsko prijateljstvo, pravo križarjenje miru. Štirje mladi velisti bodo prihodnje nedeljo odpluli z jadrnico «Canados 37» iz Fiumicina in bodo v nekaj mesecih plobo obiskali Marseille, Barcelono, Tangeri, Alžir, Tunis, Tripoli, Malto, Atene, Ciper, Latakio, Bejrut in Tel Aviv. V vsakem mestu se bo posadka sešla s predstavniki krajevnih uprav, katerim bo izročila poslanico miru s Kapitola.

Panda 4x4: kos (skoraj) vsem oviram

GENOVA — Že pred časom so pri Fiatu obljubili, da bodo pri pandi poskrbeli za zanimivo novost. Ko so pred kratkim predstavili najprej različico 45 super, potem pa še 30 super, smo menili, da bo to za sedaj vse in da so pri Fiatu s tem zadostili svojim obljubam. Pa ni bilo tako. Dosedanjim štirim različicam (panda 30 in 45, ter 30 super in 45 super) se od začetka julija pridružuje še panda 4X4, se pravi panda v skoraj terenski izvedbi.

Marketing je pokazal, da bi za tako vozilo bilo sorazmerno veliko popraševanja, tako da so v Turinu stopili v stik s svojim avstrijskim kooperantom, tovarno Steyer - Puch, ki ima na področju vozil s štirimi pogonskimi kolesi mnogo izkušnje. Zunanja podoba pande je nespremenjena, saj je nekoliko škatlasta oblika že od vsega začetka dajala misliti na možnost spremembe iz majhnega družinskega avta v vozilo, ki je z lahkoto kos snegu, blatu, slabim cestam in plitvim rečnim strugam.

Pri Genovi smo imeli priložnost sicer za kratek, vendar dokaj zanimiv stik z najnovejšim proizvodom turinskega velikan. Panda 4X4 se na normalnih cestah in na avtocesti vede pač kot njene starejše sestre. Njena posebnost pride kajpak na dan, ko se je tre-

ba spopasti s kolovozmi, blatnimi potmi, rečnimi strugami. Dovolj je povleči navzgor ročico ob menjalniku in pohlevna panda se v hipu spremeni v terensko vozilo. Tudi zadnja kolesa postanejo namreč pogonska, tako da se lahko rešite iz marsikaterega kočljivega položaja. Ko potegnete ročico navzgor se na armaturni plošči prižge kontrolna lučka, ki vas opozarja, da je vključen pogon na vsa štiri kolesa. To pa zato, da ne bi presegli hitrosti 60 km na uro, kar je po mnenju Fiatovih izvedencev zgornja meja za vožnjo s pogonom na vsa štiri kolesa. Prav tako je pri tem treba paziti, da so kolesa ravna, da se

namreč oba krožnikasta zobnika v diferencialu vrtita z enako hitrostjo

No, na poskusni stezi, ki so nam jo pripravili pri kraju Ovada, na meji med Ligurijo in Piemontom, nam je panda 4X4 zagotovila res mnogo zabave. Na stezi je bila res kos vsem oviram, seveda ob upoštevanju, da panda 4X4 ni v resnici terensko vozilo, temveč avto, ki se lahko prilagodi nekaterim posebnim razmeram na cesti.

Naj povemo še, da bo panda 4X4 veljala kakih 10 milijonov lir in da jo poganja prizkušeni motor 965 kub. cm, ki zmore 48 KM.

Nekaj utrinkov z nedelje na slovenski obali

Srednjeveška tržnica privablja turiste

PORTOROŽ — Če se želiš ohladiti v poletni vročini, potem se oprhaj s hladno vodo, ali pa se vrzi v morje. Če ste imeli priložnost, da ste bili v nedeljo nekje ob morju, potem nam lahko potrdite, da tudi ta star pregovor ni držal. Temperatura zraka je bila kar 34 stopinj, morje ob slovenski obali v Istri pa je imelo nad 25 stopinj. Nič čudnega torej, če se je vse «kar leze in gre» drenjalo v kopaljščih in če so bili vsi, od otrok do odraslih, več v morju kot na suhem.

Tako je potekala nedelja v vseh kopaljščih okraj meje, ob Ankarana vse do Pule in še dlje. Rekordno število kopalcev so zabeležila vsa legalna in «ilegalna» kopaljšča, kjer so sladoleđdarji razprodali ves sladoleđ, gostilne in bari pa vse razpoložljivo pivo in druge pijače.

Po vsej tej vročini v nedeljo zvečer nihče ni pomislil na povratek in domov in na spanje. Številni Tržačani, pa tudi mnogi Goričani in prebivalci pordenonske pokrajine (da ne omeni-

mo turistov iz Nemčije in še posebno iz Švedske in Norveške) so se do poznega zaustavili v mikavnem in zabavnem Portorožu, kjer je v soboto zvečer nastopila najbolj znana jugoslovanska pevka, Tereziya Kesovića, v nedeljo zvečer pa je bila v portoroškem Auditoriju folklorna prireditev.

Prava poslastica za vse pa je srednjeveška tržnica, ki so jo postavili na prostoru tik ob prihodu v Portorož. Lepe, rumeno-bele strehe, še bolj pa bogato založene stojnice, vabijo številne turiste, da si tržnico, ki je postala tudi glavno zabavno središče Portorože, ogledajo. Dobite lahko na njej vse, kar si poželite — od jedače, do pijače (celo vola pečje na žaru) pa vse do raznih spominkov, usnjenih in drugih oblačil, ne manjkajo pa niti stojnice z medicino in drugimi izdelki iz medu in stojnice z zdravilnimi čaji.

Vse kavarne, bari in slaščičarne so dobro založeni s pijačo in odličnimi

sokovi in sladoledi, od povsod je slišati glasbo, takšno za mlada, pa tudi za stara ušesa.

Imeli smo vtis, da se vsi zabavajo, da nima nihče nobenih skrbi, da so skratka vsi srečni, mladi in zadovoljni. Verjetno tako ne bo, a kaj bi človek v tej vročini in pri vsej tej lepoti mislil na slabo.

Medtem pa se tržaški, novogoriški, koprski in tudi nekateri ljubljanski igralci mrzlično pripravljajo na premiero Goldonijevih «Primorskih zdrav». Premiera bo baje 26. t.m. v Kopru na odprtem.

N. L.

Pomanjkanje vode v Palermu

PALERMO — Dvesto prebivalcev ljudske mestne četrti Torreluzga včeraj zjutraj onemogočilo za dve uri redni promet. Protestirali so proti pomanjkanju vode. Posegla je policija, da bi preprečila nemire. Odgovorni funkcionarji so zagotovili redno preskrbo za današnji dan, ker bodo morali popraviti neki sifon.

Slan račun za neporabljen plin

POTENZA — Neki meščan iz Potenze je prejel od družbe Italgas račun zvesku 35 milijonov lir za porabljeni plin. Izkazalo se je, da ni porabil enega kub. metra, da je kompjuter «znorel» in podjetje mu je za namene moralo še vrniti določen znesek, ki ga je imel v dobrem.

Avstralci ne poznajo Avstralije

SYDNEY — Avstralski zvezni minister za turizem John Brawn se je na nekem seminarju za turizem pritoževal, da Avstralce ne zanima domovina, da mnogi ne poznajo Sydneya, ali Brisbane in da rajši potujejo na primorje v Singapur. Razlog je na dlani: prevozne cene na avstralskih letalnih so visoke in vsak dan ostane na njih 9000 nezasedenih mest.

Tajfun «Vera»: vsaj 119 mrtvih

MANILA — Tajfun «Vera», ki je opustošil Manilo in njeno okolico, je seboj prizadelo je področje pri taanu, severno od Manile), je val vsaj 119 mrtvih in 60 pogrešanih, toda njihovo število bo prav gotovo naraslo.

Tajfun je pihal s hitrostjo več kot 130 km na uro ter je popolnoma sal na prizadetem področju številne vasi.

Škoda je zelo velika. Prej je dala na tistem področju celih mesecev huda suša, ki so se ji pridružili še strašni nalivi.

«Cowboyci» v newyorškem metroju

NEW YORK — Vožnja z newyorškim metrojem je včasih lahko tudi neprijetna zadeva, saj lahko naletiš na voznika, ki divja po podzemskem tiru kot pravi cowboy. Tako pravijo voditelji družbe, ki v amerškem vele mestu upravlja podzemsko železnico in ki je v zadnjih časih dobila kopico pritožb na račun preveč dirkalno nastrojenih voznikov. Previsoka hitrost ne obremeni samo prekomerno zavor in tračnič pač pa botruje tudi nesrečam, saj je v zadnjem času kar 24 podzemskih konvojov iztirilo zaradi hitrosti in preostrega zaviranja.

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(6.)

riše: Željko Lordan

